

Новини ▶ 8-9
България
остава в
„Южен поток“

Говорителят на "Газ-пром" Сергей Купрянов критикува България за забавянето на проекта

Новини ▶ 7

Правителството орязва близо 430 млн. лв.

▶ Симеон Дянков,
министър на финансите

Новини ▶ 6

Пикът на лошите кредити ще е през 2010 г.

По-доброто усвояване на еврофондовете може да добави от 0.8 до 2 пункта към растежа на БВП, прогнозира от УниКредит Груп

Инвеститор ▶ 12-13

„Ален мак“ първа изгоря с обезпечение по дълг

Кредиторите на козметичната компания разрешиха на банките довереници да разпродават заложените активи

pari.bg
Пари

Понеделник

17 май 2010, брой 90 (4901)

USD/BGN: 1.56567

▲ +0.76%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.24920

▼ -0.75%

Българска народна банка

Sofix: 401.55

▼ -0.99%

Българска фондова борса

BG40: 111.86

▼ -2.07%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

Реформи по неволя

Кризата налага спешни реформи в образованието. Според просветния министър Сергей Игнатов следващите години ще са много трудни за висшите училища ▶ 4-5

Подкрепяме българското образование

 VIVACOM
Всичко, което ни свързва

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш Мартин Винтеркорн

Приходите на автомобилния гигант Volkswagen, който се управлява от Мартин Винтеркорн, се увеличават с 19.4% през първото тримесечие на годината в сравнение със същия период на 2009 г. Това показват данните на компанията. В края на март те достигат 703 млн. EUR преди облагането с данъци.

Губещ Тошко Добрев

Прокуратурата предаде на съда бившия шеф на "Софийски имоти" Тошко Добрев. Той е обвинен, че е сключил още сделки, с които е ощетил Столичната община с близо 140 хил. лв. Добрев ще бъде съден, че при учредяване на "Астрима" АД - смесено дружество между "Софийски имоти" и ЕТ "Надежда 2 - Надежда Михайлова Георгиева", е направил апорт на два имота в нарушение на решение на общинския съвет.

Мнения

► Реформи!!! Това е необходимо сега, колкото и да са непопулярни. Реформи, и то веднага и във всички сфери.

ММ

► С новите зони за паркиране ще се създаде още повече хаос. Шофьорите ще започнат да паркират навсякъде и съвсем няма да остават зелени площи в столицата. Време е да се създаде нов модел на движение - по-широки и добри пътища и повече паркинги, а не само да се правят сини, зелени и какви ли не зони.

Ивайла

Коментар

► Премиерът Бойко Борисов хвана "лобистката поправка" чак след като беше стигнала на първо четене в парламента

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Кой пише законите

pari.bg Топ 3

1 ЕБВР занижи прогнозата за икономиката на България на 1.2% спад. Първоначалните очаквания на банката бяха за нулева промяна на БВП. За държавите от Централна и Източна Европа прогнозата е 3.7% ръст.

2 Започва голямото орязване на разходи. Актуализираният бюджет за 2010 г. ще бъде внесен в парламента следващата седмица.

3 Трина българи декларирали доходи от над 10 млн. лв. за 2009 г. Всеки пети е подал декларацията си по пощата.

В сайта на Народното събрание можете да видите подробна инфографика, озаглавена "Как законопроектът става закон". От нея обаче няма да разберете как в някой закон една дума се заменя с друга. В края на миналата седмица премиерът Бойко Борисов обяви, че ще изтегли проекта за промяна в Закона за автомобилните превози, който беше определен от депутати като "гнусен лобизъм".

Поправката намалява изискванията към автобусите, които извършват превоз на организирани групи деца. Очевидно такава поправка е в интерес на фирми, които разполагат с по-стари автобуси. Опити за подобни поправки бяха правени и в предишния парламент. Транспортната комисия прие на първо четене тази поправка с гласовете на ГЕРБ и "Атака". Проектът е изготвен в

в. "Пари"
business@pari.bg

” **Важният въпрос в този случай е как една лобистка поправка изминава необезпокоявана почти целия път до превръщането си в закон**

Министерството на транспорта, след което е одобрен от Министерския съвет, внесен е в Народното събрание и чак при първото четене в комисията червената лампичка светва. Това е един типичен пример как ниските нива долу се поддават на лобистки интереси, определи ситуацията Бойко Борисов и се заклани да изтегли законопроекта.

Кой, как и кога има право да изтегля законопроекти - това е съвсем отделен въпрос. Важният въпрос в този случай е как една лобистка поправка изминава необезпокоявана почти целия път до превръщането си в закон. Не сме обърнали внимание, така премиерът обяснява факта, че Министерският съвет все пак е одобрил тази поправка на свое заседание. Дали са знаели, или не са знаели какво точно пише в приемания от тях текст, също е отделен въпрос.

Важният въпрос е, че поправката все пак е била приета.

Този случай не е прецедент. Също през миналата седмица Народното събрание създаде анкетна комисия, която да проучи мистериозната поява в "Държавен вестник" на текст от Закона за наркотичните вещества и прекурсорите, който не е бил приетан от парламента и не е бил подписан от президента. Тези два случая повдигат изключително сериозни въпроси:
- Кой дописва законите в България?
- Чете ли някой внасяните законопроекти предварително?
- Кои звена от веригата се оказват уязвими за лобистки натиск?
- Кой носи отговорност, когато лобистка поправка все пак си пробие път?
И не на последно място: Докога ще бъде така?

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
I зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395876
УИКЕНД
Елена Пулчева - 4395877
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Пловдив
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218
Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119

Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Кризата е икономическа, но при лошо стечение на обстоятелствата може да стане и финансова. Големият проблем е дупката в бюджета

► Мартин Димитров, съпредседател на Синята коалиция

Число на деня

800

► е наличността по сметките на НЗОК в БНБ към края на март. От тях 450 млн. лв. са по текущата бюджетна сметка и 350 млн. лв. по депозитната

Коментар

“Егида” - още една каца с мед

Поредната каца с мед, от която някой е ял до насита, е охранителната общинска фирма “Егида-София”. За радост на общинарите тя далеч не е толкова голяма, колкото столичната “Топлофикация”, с чиито пари т.нар. Вальо Топлото си беше купил джакузи за релакс и какво ли още не. Преди години при проверки, разпоредени от Бойко Борисов като кмет, бяха открити нарушения и в дружествата “Трамкар” и “Софийски имоти”. Шефът на “Трамкар” Христоско Вретенаров беше осъден от градския съд, а апелативният замени присъдата му с условни 2.5 години. Драмата със “Софийски имоти” ще се точи още дълго. Все пак подсъдимите са 14 души, а източването е ставало години наред.

Кой е крив и кой е прав по случая с “Егида” те първа ще се изяснява. Лошото обаче е, че това е поредното общинско дружество, от което са източвани пари по различен начин. Така някой, избран от общинския съвет, чиито членове са избрани от столичани, се разпорежда с общинска фирма като със своя лична. Още по-лошото е, че местният парламент е допуснал да бъде заблуждаван с финансови отчети и че години наред не е правена никаква проверка в дружеството. Или просто доброволно съветниците са си затваряли очите. Или от безхаберие, или заради

Красимира Янева
kianeva@pari.bg

” Местният парламент е бил заблуждаван или си е затварял очите

нещо друго. Е, в “Егида” никой не се е разтоварвал в джакузи, но за сметка на това бившият шеф Момчил Ямаков е ползвал цели 7 служебни коли. И тук, както и в други общински дружества, е имало хора в управлението, които не са били съгласни с решенията, които са вземани от съвета на директорите. Но никой не разбрал за това. Защо те са си мълчали? Първата вероятна причина - от страх, а втората - не са вярвали, че могат да променят съществуващото положение.

Дали бившият шеф на “Егида” Момчил Ямаков лично се е облагодетелствал, както твърдят от общината, ще трябва да реши съдът. Разбира се, ако бъде започнато производство, след като данните от проверката на Столичния инспекторат бъдат предадени на Софийската градска прокуратура лично от кмета.

Съвет

► България трябва да инвестира в образование, здравеопазване, инфраструктура и добро законодателство. Това каза професорът от Харвард и един най-известните експерти по мениджмънт и управленски стратегии на света Робърт Каплан (първият вдясно)

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Невероятни цени за най-продаваните модели на Opel!

Opel Corsa и Opel Astra Classic III – немско качество, богато оборудване, а сега и страхотни цени!

Corsa 65 к.с. – 16 990 лв. Corsa 85 к.с. – 17 690 лв.

Ниво Essentia 5 врати с климатик, ABS, 2 въздушни възглавници, ел. огледала, регулируем волан, радио CD и централно заключване.

Astra Classic III 90 к.с. – 19 890 лв.

Климатик, ABS, предни ел. стъкла, фарове за мъгла, 4 въздушни възглавници, кожен волан, радио CD с управление от волана и централно заключване.

www.opel.bg

* Снимката е илюстративна. Всички цени са за бензинови двигатели и са с ДДС. Офертата важи за корпоративни клиенти или при покупка на лизинг. Комбиниран разход: 5,0-6,2 л/100км; емисии CO₂ 117-148 г/км.

Wir leben Autos.

Обвинение

► Пламен Стоянов известен като Големия Дамбовец обвини американския посланик Джеймс Уорлик, че се опитва да разчисти терена за щатски фирми. Порано през седмицата Комисията “Кушлев” запови имуществото на Дамбовците, а в събота спецслужбите обискираха офисите на “Екометал инженеринг”

Официални вносители на Opel за България:

София: Аутомакс 02/975 38 40; Булвария 02/926 77 88; Джениеръс Ауто 02/80 888; София Ауто 02/816 36 00; Благоевград: София Ауто ГД 073/889 30 00; Бургас: Бова 056/58 51 14; Джениеръс Ауто 056/80 8888; Варна: Каргоекспрес 052/57 41 09; В. Търново: Оникс Ауто 062/62 80 95; Пазарджик: Илина Кар 034/44 68 92; Пловдив: Стефанов Мотърс 032/511 51 1; Русе: Автосвят 082/55 00 03; Сливен: Олимпиа Ауто 044/66 30 65; Стара Загора: АутоВиа 042/28 20 20; Хасково: Поли-Ауто 038/606400.

Кризата притиска образованието за реформи

Идеите за повече пазар предизвикаха вълна от протести

Елена Петкова
epetkova@pari.bg

Съкращения, антикризисни мерки, протести. Това са актуалните теми в образованието. Засега различните страни в тази сфера продължават да говорят на различни гласове. Съветът на ректорите предложи антикризисни мерки за спасяване на висшето образование. Идеите са три. Най-напред университетите да започнат да трупат собствени приходи чрез продажбата на интелектуалната си собственост. Това обаче трябва

да им бъде разрешено по закон. „Този модел усилено се практикува в Русия, а за Европа и САЩ да не говорим“, казва ректорът на УНСС проф. Борислав Борисов. Не всички университети у нас биха могли да печелят от това. Най-успешен би бил моделът за техническите вузове, за промишлените и хранително-вкусовите висши училища.

На всекиго според възможностите

Втората мярка, която предлага съветът на ректорите, е промяна в схемата на финансиране на вузовете. Максимумът звучи горе-долу така: на всекиго според възможностите. Най-силните университети да получават по-голяма субсидия от държавата, а по-слабите - по-малка. Тре-

тата мярка е връщането на платеното обучение. Тоест рязко увеличение на семестриалните такси. Тази идея обаче беше приета на нож от студентите, които са минали през тежки изпити, за да спечелят държавна субсидия за следването си. Просветният министър Сергей Игнатов пък посрещна предложението с усмивка. „Следващите години висшите училища много трудно ще изпълнят дори държавната поръчка поради липса на студенти. Така че това е една мечта“, каза той.

Съкращения

Междувременно министърът предложи като антикризисна мярка драстични съкращения във ведомството. В следващите няколко месеца делът на освободените слу-

жители трябва да достигне 15%. Несвойствените за ведомството дейности и дублиращите се функции ще бъдат трансформирани във второстепенни разпоредители с бюджетни средства. Всичко това щяло да спести на министерството близо 1.5 млн. лв. Пилотен план за административната реформа трябва да бъде представен в средата на май. Държавната субсидия на институцията беше орязана с 36 млн. лв. и в момента е 325 млн. лв. Ако парламентът приеме проекта за актуализация на бюджета за 2010 г., положението на министерството ще стане още по-лошо. Кабинетът предлага съкращаване на субсидията на образованието със 7.7% и орязване на парите по 12-те национални програми наполовина. Това

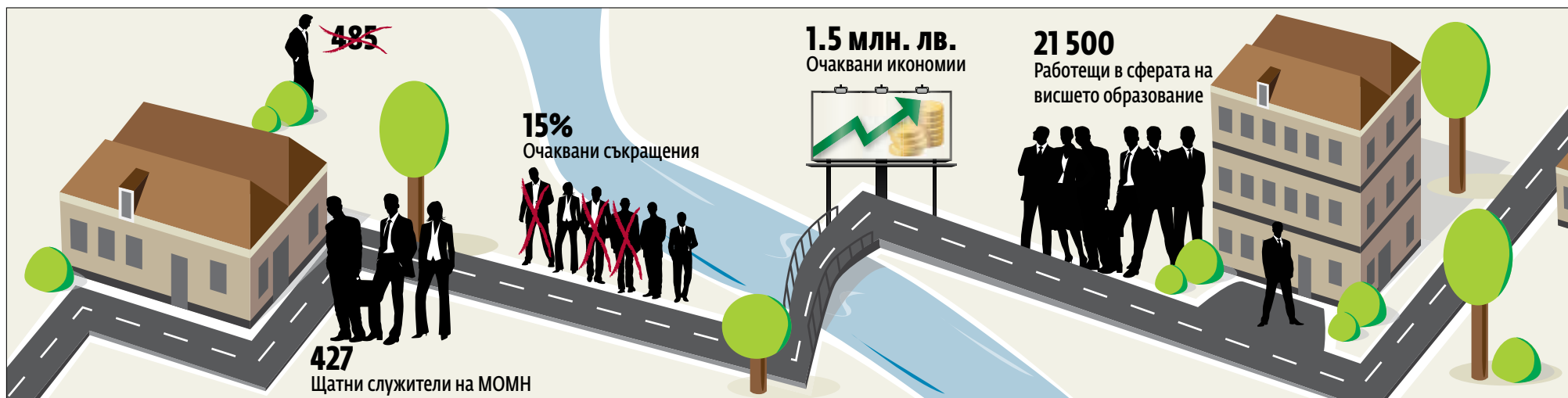
► Следващите години висшите училища много трудно ното обучение е една мечта, каза Сергей Игнатов

означава, че някои от тях може би ще бъдат спрени.

Протести

Преподаватели и студенти от Софийския университет надигнаха глас срещу рязането на парите за просвета. В същото време Сергей Иг-

натов си навлеche гнева на учените от БАН, които също готвят голям митинг за 19 май. „Нека протестират, но се вдигат срещу нещо, което още не съществува“, каза Игнатов. Предлаганите от министъра реформи в академията срещнаха отпор. Той

УНСС може да спечели 3 млн. лв. от платено обучение

Платеното обучение трябва да се върне. Това е чудесно антикризисно решение. Само така университетите, които традиционно имат много кандидат-студенти, ще стабилизират годишните си бюджети. Ще дам един пример с УНСС.

След влизането в сила на постановление номер 76 на Министерския съвет нашите пари станаха 80% от тези, с които разполагаме миналата година.

Над 75% от тези средства отиват за фонд „Работна заплата“.

Проф. Борислав Борисов,
ректор на УНСС

„Има наистина работещи университети и такива, които само крепят тройките“

А останалите пари не стигат за капиталови вложения.

Ние всяка година имаме около 3000 бройки свободен капацитет, които, ако ги приемем и направим семестриалната такса 1000 лв., ще имаме 3 млн. лв. приход.

В момента бюджетът ни е съкратен с 2 млн. лв. Така не само ще запълним бюджета, който ни е необходим, но и ще сме на плюс. Има наистина работещи университети и такива, които само крепят тройките

Имаме 65 млн. лв. приходи, които не можем да ползваме

За м.г. собствените приходи на институтите на БАН са около 65 млн. лв. от проекти, финансирани от наши фондове, международни финансови институти и фирми. Парадоксалното е, че имаме лимит за използването им.

72 млн. лв. от нашия бюджет отиват за заплати на служителите и за стипендии на нашите аспиранти. В централното управление на БАН работят 75 души. Бюджетът му преди последната редукция беше 1.3 млн. лв. Твърдението, че ще има децентрализиране на институтите, след като

ст.н.с. | д-р
Стефан Хаджитодоров,
главен научен секретар на БАН

„След пенсионирането имаме 300 незаети работни места, което до края на годината ще ни донесе икономии от 1.5 млн. лв.“

се премахне централното управление, и че ще се направят икономии от това, е смешно.

Истината е, че една шапка - централното управление, ще се замени с друга шапка в министерството. Това е възможно най-голямата централизация на координационни управленски функции.

На практика икономии няма да има. Ако функциите на централното управление бъдат разпръснати по институтите, ще се получат допълнителни разходи от над 4 млн. лв.

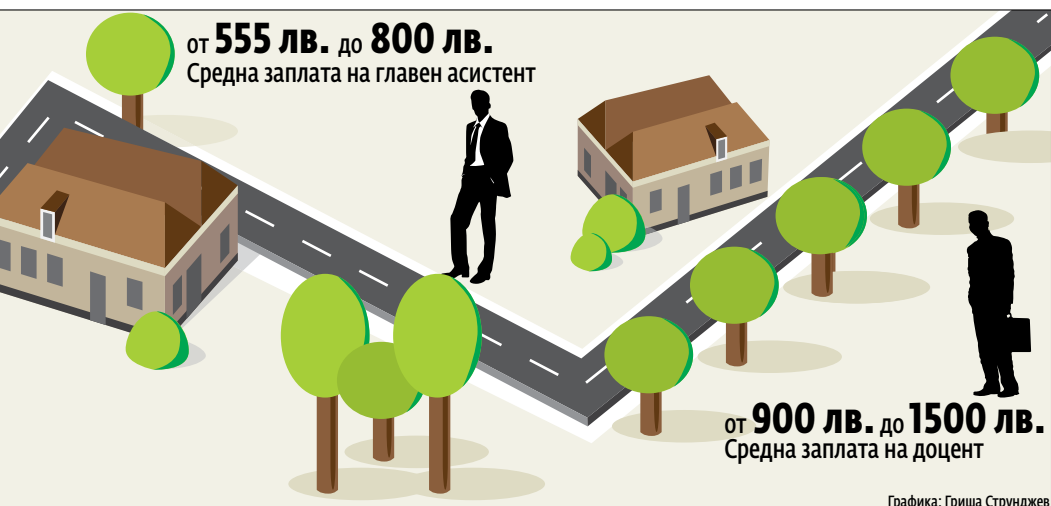
ще изпълнят дори държавната поръчка поради липса на студенти. Така че плате-

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

твърди, че научните институти трябва да бъдат автономни структури. Това щяло да доведе и до оптимизация на бюджетите им, които щели да се изразходват само за наука. Ръководството на академията веднага реагира с аргумента, че институтите

и сега са достатъчно свободни, защото имат право сами да сключват договори, да участват във фирми. Някои дори са регистрирани по ДДС. Игнатов предложи да бъде премахнато централното управление на БАН, което било ненужна бюрократична

структура. После обаче си промени мнението и каза, че централата всъщност ще продължи да съществува. Министърът беше атакуван и за това, че в Европа се дават от 1.4% до 2% от БВП за наука и образование, а у нас - 0.6%.

” Все още си имаме академия на науките с почти 8000 души - повече, отколкото са данъчните работници. Но българската наука не е допринесла много в нито една област и със сигурност с нищо за икономиката

► **Симеон Дянков,**
министър на финансите

Блиц Красимир Вълчев, главен секретар на MOMH

Ще спестим от закриването на ВАК

Ще търсим начин да спасим всички програми

► **Господин Вълчев, какво предвижда пилотният проект за административната реформа в MOMH?**

- Проектът предвижда редица мерки, сред които централизиране на министерството върху функциите по управление на системата, като с това е свързано изнасяне на функции по изпълнение на програми към второстепенни структури, намаляване броя на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, допълнителна оптимизация на числеността на персонала. Голяма част от мерките при нас не са чисто административни, а са свързани с реформите в системите на училищното образование, висшето образование и науката. Такива мерки са прехвърлянето на професионалните училища на финансиране чрез общинските бюджети, рационализирането на дейността

” **По-важни са не преките бюджетни икономии, а дългосрочните ефекти за развитие на системата**

на Националната агенция за оценяване и акредитация, закриването на ВАК.

► **Какви икономии предвижда да направи министерството? Министър Сергей Игнатов спомена 1.5 млн. лв.**

- За по-голямата част от мерките по-важни са не преките бюджетни икономии, а дългосрочните ефекти за развитие на системата. Поради това и хоризонтът на мерките, които сме предложили, не е толкова и само краткосрочен, а е свързан с управлението на системата. При големите публични системи най-значимият положителен ефект идва от подобряването на управлението.

► **Какъв процент от служителите ще трябва да си тръгнат?**

- Към днешна дата сме направили 12% съкращения, като с реализирането на проекта за административна реформа вероятно ще редуцираме числеността с още няколко процента.

► **Ще бъдат спрени кои от 12-те национални програми, след съкращаването на бюджета?**

- Намаляването от 7% по бюджета на MOMH е средно от запазване на текущите разходи по делегираните бюджети на професионалните и специалните училища, финансирани от министерството, и редуциране с 20% на разходите на останалите звена. Що се отнася до националните програми, все още не е уточнено каква част и кои от тях ще се запазят. Ще търсим начин да финансираме всички програми, които са свързани с текущи разходи на училищата, така че да не засегнем делегираните бюджети.

Елена Петкова

Обвинения Битка за имоти

► Учените от академията са твърдо убедени, че зад промените в закона за БАН се крият апетити към имотите на институцията, които сега са частна нейна собственост. По пазарна оценка от преди две години тяхната стойност възлиза на над 2.5 млрд. лв. Това са апартаменти, къщи, терени, дарени на академията от частни лица и от държавата. Сградата на Централното управление например е завещана на БАН от Иван Евстратиев Гешов. Според Сергей Игнатов обаче тази имоти не били управлявани добре и ако се превърнали в публична държавна собственост, щели да носят повече пари за наука.

► По данни на БАН в академията в момента работят около 3000 учени. От началото на тази година 430 учени са били пенсионирани, а на тяхно място са били назначени 130 млади учени. За да спестят пари, в БАН предвиждат 10% от щатните учени да бъдат съкратени. Средната заплата в БАН е около 800-900 лв., казва главният научен секретар проф. Стефан Хаджитодоров. Добавките към пенсиите на академиците и член-кореспондентите, определени от Министерския съвет, обаче са 2100 лв. за академици и 700 лв. за член-кореспонденти.

МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Райфайзен БАНК
Твоята лична банка

Кредит за малък и среден

Бизнес

Фиксирана лихва за първата година

7,5% в евро
9,0% в лева

За остатъчния период на кредита лихвата е плаваща и се определя на база на стойността на банковия ресурс за съответната валута плюс надбавка. Промоцията важи за фирми, отговарящи на определени от банката критерии, при срок на инвестиционните кредити до 15 г. и на оборотните кредити до 3 г. и е валидна за искания за ипотечни кредити, подадени до 31.08.2010 г.

0700 10 000 Vivacom ■ 1721 M-tel и Globul ■ www.rbb.bg

Пикът на проблемните заеми ще е през 2010 г.

По-доброто усвояване на еврофондовете може да добави от 0.8 до 2 пункта към растежа на БВП

През втората половина на 2010 г. ще бъде достигнат пикът на лошите заеми в Централна и Източна Европа (ЦИЕ). Това прогнозира Федерико Гицони, главен директор на ЦИЕ за УниКредит Груп по време на 19-ата годишна среща на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) в Загреб. Изключенията в прогнозата са Турция, където пикът беше през 2009 г., и Казахстан, където се очаква това да се случи през 2011 г. За цялата 2010 г. лошите кредити в ЦИЕ ще достигнат 15%, а през 2011 г. - 13.6%. За сравнение през 2009 г. делът им беше 12.8%.

У нас

През 2010 г. се очаква проблемните кредити в България да достигнат 10%, коментира Гицони. Лек спад до 9.6% ще има едва през 2011 г., смятат от УниКредит Груп. През изминалата 2009 г. лошите кредити в България бяха с дял от 6.2% - увеличението е почти двойно на годишна база в сравнение с предходната 2008 г.

Като цяло се очаква търсенето на заеми да нарасне с 3.5% през 2010 г., но при депозитите увеличението ще е по-голямо - до 4%. Промените през 2011 г. отново са свързани с ръстове, които ще бъдат съответно 7.5 и 6.9%.

Банковият сектор

Кризата оказва влияние върху банковия сектор, но той е устойчив дори и в годините на криза, смята Гицони. Очакваме потенциалът от гледна точка на проникването на банките да продължи да се реализира, но с по-балан-

сиран растеж за заемите и депозитите, коментира Дебора Револтела, директор "Стратегически анализи" за ЦИЕ в УниКредит Груп.

По време на кризата слабостите на кредитирането бяха свързани първо с липсата на ликвидност, а след това с качеството на кредитите. В началото на 2010 г. обаче ситуацията се промени, смятат експертите от банката. Сега банките са ликвидни, което се доказва от факта, че пласирането в централните банки е доста над минимално задължителното, коментира Гицони. Стагнацията на заемите вече е въпрос на липсата на търсене, казват bankerите. През 2009 г. кредитирането е намаляло общо с 0.1% в ЦИЕ, а показателят "Заеми спрямо депозити" се е свил до 104% от 116% през 2008 г. За България за 2009 г. не беше отчетен спад, но за сметка на това ръстът на заемите се сви десет пъти на годишна база, а отношението "Заеми спрямо депозити" нарасна от 123 до 124%.

Рецепта "антикриза"

По-скоро повишаването на търсенето на кредити, отколкото предоставянето им ще бъде ключовият фактор, който ще ни изведе от кризата, коментира Дебора Револтела. Според нея държавите със затегната финансова дисциплина и висок риск трябва да намерят начин да стимулират търсенето на заеми. Това може да се постигне чрез повишаване на усвояването на средствата, предоставени чрез еврофондовете, казва Револтела. Ефектът ще е свързан с

увеличаването на БВП с 0.8 до 2 процентни пункта на годишна база, смята тя.

Оптимистично в бъдеще време

От УниКредит Груп очакват дългосрочен растеж в региона средно 4% при 6% преди кризата. За всички държави в рамките на ЦИЕ през 2010 г. се прогнозира ръст на БВП от 2.8%, а през 2011 г. - 4.1%. За България обаче резултатите не са чак толкова оптимистични.

В края на 2010 г. от УниКредит прогнозира, че ще имаме спад на БВП с 1%, но все пак през 2011 г. се очаква ръст от 2.2%. Най-големи спадове се очакват в Литва и Латвия, съответно 3 и 2.5%.

Дарина Черкезова

► По-скоро повишаването на търсенето на кредити, отколкото предоставянето им ще бъде ключовият фактор, който ще ни изведе от кризата, смята Дебора Револтела

Ръстът на кредитирането ще достигне 11% през 2012 г.

Депозитите ще се свиват заради алтернативните форми на финансиране

Търсенето на кредити ще расте бавно в края на 2010 и началото на 2011 г., прогнозира от УниКредит Булбанк. За това ще помогне възстановяването на експортно ориентирани производства и появата на сигнали за стабилизиране цените на жилищата, обясняват финансовите анализатори. Според тях в края на тази година ръстът на заемите ще е 3.5%, в края на 2011 г. - 7.5%, а през 2012

г. темповете на увеличение на кредитите ще продължат да се ускоряват и ще се стабилизират на около 11%.

Тенденция

Все още изглежда рано да се говори за преобръщане на тенденцията от последните месеци, но смятам, че най-лошите дни за кредитирането скоро ще бъдат зад нас, смята Кристофор Павлов, главен икономист на УниКредит Булбанк. Дори и след отминаването на кризата обаче нивата на кредитните ръстове няма да се върнат до тези в годините на икономически бум,

смятат от банката. Това ще е отражение на промяната на модела на икономически растеж, основан на лесния и евтин достъп до външно финансиране. Външното финансиране ще продължи да бъде от значение за икономическия растеж на региона, но потокът му ще се коригира до по-умерени стойности.

Спестявания

Заради очакваното свиване на притока на външно финансиране банките ще трябва да обвържат бъдещия си ръст на кредити все повече с ръста на депозитите.

За 2010 г. той ще е около 4%, за 2011 г. - около 6.9%, като след приключването на кризата през годините от 2012 до 2015 г. той ще бъде средно около 6.5%, смятат от УниКредит Булбанк. По време на икономическия бум в периода 2003-2008 г. депозитите се увеличаваха с 14.1% спрямо БВП. Забавянето на темповете на растеж на депозитите ще е свързано с нормализирането на ръста на доходите и повишения интерес на домакинствата към използването на алтернативни форми на спестяване, коментират от УниКредит.

Близо 3 млн. лв. може да загуби София от незаконна реклама

► Хаосът с външната реклама в столицата става все по-голям

Досега кметството се е лишило от половин милион лева

Столичната община може да бъде оштетена с близо 3 млн. лв. за една година напред заради поставянето на незаконни рекламни елементи из централни места в София. Това твърдят в писмо до кметството членовете на Камарата за визуална комуникация и защита на околната среда.

Нарушения

Става дума за нерегламентираното поставяне на телефонни кабинки, носители на рекламни послания. От камарата твърдят, че липсва

издадено разрешение за тяхното позициониране на ключови места в София. Според наредбата за рекламната дейност в столицата такова разрешение е абсолютно задължително. В момента от правото да поставят реклами върху кабините се ползва само компанията "Медиа-контакт България" ЕООД. Процедурата всъщност е стартирана въз основа на заявление от "Медиаконтакт" с искане за разрешение за подмяна на съществуващи телефонни шлемове с нови телефонни кабинки.

Сметки

Тръжната цена за малките рекламни елементи с площ

до 2 кв. м е 192 лв. Простата сметка показва, че ако в близката една година бъдат поставени 1300 телефонни кабинки с рекламни послания, загубите за общината ще са около 3 млн. лв. До момента са били построени 220 такива будки и по изчисление на камарата загубите възлизат на половин милион лева.

От камарата твърдят, че поставянето на будките дори не е съобразено с изисквания за благоприятна градска среда. Най-често се наблюдава нарушението на изискването рекламните пана да не се поставят в сервитута на спирките на градския транспорт.

Правителството орязва близо 430 млн. лв.

До вторник всички министерства трябва да дадат предложения за икономии

Досега във финансовото министерство са постъпили предложения за орязване на 426 млн. лв. от бюджета на различните ведомства. Това е станало ясно след среща на Съвета по административна реформа, чийто председател е вицепремиерът и финансов министър Симеон Дянков. Реално обаче трябва да се реализират икономии от 900 млн. лв. Във вторник предстои да бъдат обобщени и останалите предложения на ведомствата за оптимизиране на разходите, така че правителството на заседанието си в сряда да ги одобри окончателно, коментира Дянков.

Къде, какво и с колко

По думите на финансовия министър бюджетите на социалното министерство, на образованието и отбраната няма да се пипат. С 22% ще бъдат намалени административните харчове на здравното министерство. Малко над 15% по-малко пари ще ползва и финансовото ведомство. Оптимизацията няма да засегне НАП и Агенция „Митници“, комен-

тира преди време премиерът Бойко Борисов.

Някои министерства са отличници в оптимизацията на разходите, каза Дянков. Това са Министерството на икономиката, енергетиката и туризма - с 20%, Министерството на регионалното развитие и благоустройството - около 20%, и това на младежта и спорта. И трите ведомства ще успеят да се вместят в заложените 20% намаляване на разходите. Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията е заложило 12% намаление, посочи Дянков. С около 20% по-малко пари ще ползва и Министерският съвет.

Скрити жокери

Финансовият министър коментира, че засега Министерството на външните работи може да съкрати 7.4% от разходите си, а Министерството на културата - 2.7%. Външният министър Николай Младенов обяви, че част от антикризисните мерки на правителството предвиждат закриване на посолства. По думите му обаче финансовият ефект от тази мярка няма да се усети веднага.

Останалите ведомства продължават да мислят по кои пера може да се намалят

► Предстоящите съкращения и орязване на разходите не помрачиха настроението на финансовия министър Симеон Дянков, който намери време да се позабавлява с децата през уикенда

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

средствата. Ако не стигнем до заложеното намаляване на разходите, някои от прекарните идеи в списъка за увеличаване на допълнителните разходи просто няма как да станат тази година, беше категоричен Дянков.

Близо 60 млн. от общо 310 млн. лв. трябва да съкрати строителното ведомство заради 20-процентното свиване на разходите, уточни Росен Плевнелиев. Той обясни, че политическото управление на МББР ще бъде отделено от административното и за тази цел се

подготвя нов устройствен правилник.

Разходите за заплати тази година ще бъдат с 200 млн. лв. по-малко, заяви в Плевен Бойко Борисов.

Защо се стига дотук

Премиерът обясни, че основната причина за увеличаването на бюджетния дефицит е нуждата от пари за пътища. Дефицитът се увеличавал и заради социалните разходи, допълни още премиерът. Той допълни, че евентуалното използване на пари от фискалния резерв ще се преценява според не-

обходимостта, заяви още премиерът. Ден преди това Дянков обясни, че резервът бил „бели пари за черни дни“ и той ще се ползва. Финансовият министър обаче отрече цитираната от Синята коалиция сума от 4.5 млрд. лв., която била записана в актуализирания бюджет. Лаконичният му отговор беше, че това не е сумата на заложения фискален резерв за 2010 г. Дянков обаче беше категоричен, че той няма да се финансира със заем от МВФ или емисия еврооблигации.

Биляна Вачева

Мониторинг Санкции за дефицита чак през 2011 г.

► Вероятно в началото на 2011 г. ще стане ясно дали Европейската комисия ще наложи на България финансови санкции заради допустимия свръхдефицит или пък изиска по-драстични мерки за овладяване на разходите. Това заяви в интервю за БНР финансовият зам.-министър Ана Михайлова. Догодина ще има няколко последователни мисии от ЕК, ЕЦБ, които ще изготвят оценка, доколко България е успяла да се справи и дали са необходими нови, по-стриктни мерки, уточни тя. Дотогава страната ни ще е подложена на по-засилен контрол и комисията ще следи дали сегашните мерки на правителството дават резултати. Досега ЕК не е налагала финансови санкции на никоя държава, обясни Михайлова. Тя беше категорична, че правителството ще направи всичко възможно таггодишният дефицит да е под допустимите 3%.

Акция „Дедесарите“ спря източването на 42 млн. лв.

15 души, които са се занимавали със счетоводни измами, са задържани от полицията

Благодарение на съвместната акция на НАП, МВР и ДАНС „Дедесарите“ е било спряно източването на 42 млн. лв. Това каза премиерът Бойко Борисов. По думите му службите са предотвратили и източването на още толкова пари от бюджета. Борисов отново повтори, че борбата с корупцията, престъпността и източването на бюджета е една от най-добрите антикризисни мерки.

На топло

15 души са задържани от групата на Дон Корлеоне, каза вицепремиерът и министър на вътрешните

Въпреки кризата Трима с доходи над 10 млн. лв.

► Трима души са посочили в данъчните си декларации, че имат да довнасят над 1 млн. лв. данък. Това означава, че те са декларирали годишен доход от по над 10 млн. лв. Това съобщил изпълнителният директор на НАП Красимир Стефанов. През 2009

г. само един българин е декларирал доходи от над 10 млн. лв. в годишната си декларация. Шефът на Националната агенция за приходите каза, че над три пъти са нараснали и декларираните доходи от наем през 2010 г. За тази година приходите от наем, които са посочени в декларациите на физическите лица, са за 185 млн. лв.

работи Цветан Цветанов. Той обясни, че екипите на Специализирания отряд за борба с тероризма са претърсили 18 адреса на офиси и жилища в София. Сред задържаните са т.нар. Дон Корлеоне на 56 години, Вики Малкия на 25 години и Дебелия на 30 години. Тримата са криминално проявени.

Дон Корлеоне е известен на полицията за счетоводни измами. Дебелия е известен с противозаконно отнемане, неистински документи. На 6-8 лица от задържаните ще се иска постоянна мярка за неотклонение.

Класика

Изпълнителният директор на НАП Красимир Стефанов обясни, че групата на Дон Корлеоне е използвала класически схеми за източване на хазната чрез покриване на ДДС за внасяне с фалшиви фактури и неправомерно възстановяване на данък от бюджета.

Биляна Вачева

185

► млн. лв. са декларирани те приходи от наем, съобщиха от НАП

► На 8 души от задържаните ще се иска постоянна мярка за неотклонение, каза вътрешният министър Цветан Цветанов

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Кредити за микро, малки и средни предприятия

Тайното оръжие на Вашия бизнес.

Бързо, удобно и лесно.

Сега, когато малкият бизнес изпитва натиск от всички страни, Първа инвестиционна банка ви предлага разумно решение.

Бърза и облекчена процедура за получаване на кредити за микро, малки и средни предприятия, включително стартирач бизнес – точно в момента, в който имате нужда. При срокове **до 10 години** и гъвкави погасителни планове.

Fibank
Първа инвестиционна банка

*bank (*2265), 0800 11 011

www.fibank.bg

Синдикатите искат 270 лв. минимална заплата

Започват преговори за промяна на механизма за определяне на възнагражденията

Три варианта за по-висока минимална работна заплата от 1 юли ще предложи КНСБ при преговорите с работодателите, които започват тази седмица. Синдикатът ще представи на бизнеса разчети за минимална работна заплата в размер на 270, 290 и 310 лв.

Преговори

Изготвяне на механизъм за нарастване на минималната работна заплата, която в момента е 240 лв., беше една от антикризисните мерки, договорени в тристранката. Работодателските организации се съгласиха да водят преговори за нов механизъм, но категорично заявиха, че в условията на криза не може да има административно вдигане на минималната работна заплата. Подобно нещо може да бъде обвързано единствено с повишаване на производителността, коментира Димитър Бранков, председател на БСК.

При всички случаи ще обсъдим предложенията на синдикатите, но конкретни

нива ще се договарят чак след получаване на становищата на отделните браншови съюзи, заяви Бранков.

Заради кризата миналата година в преговорите със синдикатите повечето браншове замразиха минималните осигурителни прагове, които действат през 2010 г.

Сметки

През миналата година броят на наетите на минимална работна заплата са били 162 хил., от които 37 хил. в обществеността и 125 хил. в частния. Това са 7% от общо наетите в страната. Според разчетите на КНСБ вдигането на МРЗ до 270 лв. ще доведе до 35.15 лв. допълнителни разходи за работодателя. За шест месеца до края на годината те ще са 211 лв. на човек.

Сметките при 290 лв. минимална заплата показват, че за шест месеца допълнителните разходи за работодателя ще бъдат 351.50 лв., а при 310 лв. - 492 лв.

В същото време от допълнителни данъци и осигуровки в бюджета ще постъпят съответно 6.815 млн., 9.709 млн. и 13.575 млн. лв., заяви Пламен Димитров, зам.-председател на КНСБ.

Мила Кисьова

България няма да бъде заобиколена от „Южен поток“

Висши служители на „Газпром“ ни критикуват за забавянето на проекта

България остава основният път, по който ще мине газопроводът „Южен поток“. Това е базовият вариант, който се реализира от „Газпром“ и въз основа на който в момента се изготвя технико-икономическата обосновка на проекта, заяви в София Павел Одеров, главен координатор на проекта „Южен поток“.

Притесненията, че страната ни може да бъде заобиколена, се появиха след изявеното желание на Румъния да се включи в „Южен поток“. В същото време след посещението на руския президент Дмитрий Медведев миналата седмица в Анкара се появиха сигнали, че Турция не бърза да даде разрешение газопроводът да премине на територията на нейния шелф в Черно море. Това може да принуди Русия да измести трасето на север във водите на украинския шелф, коментираха анализатори.

Не се водят никакви преговори за изместване на

трасето, увери и говорителят на „Газпром“ Сергей Купрянов, който също посети София миналата седмица.

Две в едно

Причината за визитата в София на висшите ръководители на „Газпром“ бе концертът на АС/ДС. Феновете на легендарната рок група Купрянов и Одеров обаче съчетаха приятното с полезното. Преди концерта те са провели срещи с енергийни експерти, без да уточняват кои.

Двамата висши служители в „Газпром“ не пропуснаха да отбележат, че българската страна бави работата по реализацията на проекта. Споразумението за включването на страната ни в газопровода „Южен поток“ бе подписано през май 2009 г. от правителството на тройната коалиция. След идването на ГЕРБ на власт особен напредък от наша страна няма. Преди една година навярно бихме дали друга

оценка за отношението на българското правителство към „Южен поток“, заяви Павел Одеров. Според него обаче срещите на министрите Трайков и Шматко давали основание да се смята, че правителството подкрепя проекта. Все още обаче има резерви за ускоряване на работата по „Южен поток“, заяви Одеров.

Изоставането от графика на реализацията на проекта вероятно е заради промени в управлението на енергийния отрасъл в България, заяви говорителят на „Газпром“ Сергей Купрянов по повод разформироването на БЕХ. Очаквам в скоро време да пристъпим към регистрирането на съвместната проектна компания между „Газпром“ и „Булгаргаз“, каза Купрянов.

Нови договори за доставки

Преговорите за нови договори по доставката на природен газ от Русия вървят и ще бъдат завършени в разумен срок, увериха представителите на „Газпром“. В края на тази година изтича един от договорите за доставка на голямо количество газ за България. Няма да се случи ситуация като тази с Украйна, заяви говорителят на „Газпром“. На въпрос ще има ли посредници, той отговори така: „Газпромекспорт“ е от структурата на

Говорителят на „Газпром“ съчетава удоволствието гийни експерти

„Газпром“ и изпълнява операционни търговски функции и не е коректно да бъде наричана посредник.

Купрянов отрече възможността отказът на България да строи АЕЦ „Белене“ да повлияе на преговорите на страната ни с „Газпром“ за бъдещите доставки на природен газ. Тези два проекта са напълно различни, не ги обвързваме по никакъв начин, заяви Сергей Купрянов.

Мила Кисьова

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО
ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

АСОЦИАЦИЯ НА
БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

ФОНДАЦИЯ
„ПРОФ. Д-Р ВЕЛЕСЛАВ ГАВРИЙСКИ“

ЗАСТРАХОВАТЕЛ
НА ГОДИНАТА

на 18.05.2010 г.
в Кемпински хотел Зографски
от 18.00 ч.

Фандъкова дава „Егида“ на прокуратурата

Дружеството отдало под наем обект за 7 ст./кв. м

Столичният кмет Йорданка Фандъкова ще сезира прокуратурата за извършените нарушения в „Егида - София“ ЕАД. От 2005 г. до смяната на изп. директор Момчил Ямаков в края на 2009 г. фирмата е сключила редица неизгодни договори, съобщиха от Столичния инспекторат. От общината не могат да кажат каква е общата сума на нанесените щети, но балансовата загуба на дружеството през 2009 г. е нараснала до 714 хил. лв. Финансовото състояние е тежко, но дружеството не е пред фалит, даде надежди новият шеф на „Егида“ Георги Гемеджиев.

През годините от дружеството са представляли финан-

сови отчети, в които данни за извършените нарушения липсват и има разминаване с първичните счетоводни документи. Доказателства за тях са открити при проверка на специалното на Столичния инспекторат, ръководено от Ботьо Ботев.

Резултатите

Около 50 хил. лв. са похарчени за представителни разходи от 2006 до 2009 г., при положение, че средства за това не са били гласувани от съвета на директорите на дружеството, обясни Ботев. Купувани са готварски печки и котлони, злато, бижута, парфюми, химикалка с цена за брой от 795 лв., машинка за подстригване, плажна кърпа и т.н. Седем автомобила са ползвани лично от Ямаков, допълни Ботьо Ботев.

През май 2005 г. „Егида-София“ е сключила договор за изработка на работно облекло с пловдивската фирма „Роскоммерс“ ЕООД. След него са подписани 10 анекса, като цената непрекъснато се вдига. Работните облекла са фактурирани, но не са заприходени в склада на „Егида“, обясни Христо Георгиев от Столичния инспекторат. Други били закарани на химическо чистене, а после са върнати в склада като нови. По тази схема са източени 300 000 лв.

Още далавери

Нарушения има и в управлението на Гарнизонното стрелбище, което „Егида“ охранява и ръководи. То е ремонтирано с около 2.3 млн. лв. През 2005 г. обаче тогавашното ръководство е реши-

ло да прави нов ремонт, като съветът на директорите е решил да се оборудват фитнес зала, кафенета и барбекюта. За строително-монтажните работи е избрана фирма „Кара инженеринг“, на която са платени 238 хил. лв., а 377 хил. лв. са пратени на „Квадро груп“ за оборудването. „То е прехвърляно от един в друг склад, а реално в „Егида“ го няма“, обясни Ботев. Месец след избирането на тези фирми гарнизонният комплекс е отдаден под наем на фирма „Армитекс“ за 6000 лв. месечно с ДДС, следователно 1 кв. м. е отдаден за 7 стотинки. Договорът е за срок от 10 години и действа и в момента. Общината ще трябва да плати немалки неустойки, ако го развали, обясни Ботев.

Красимира Янева

Сергей Купрянов (вляво) и главният координатор на „Южен поток“ Павел Одеров с работата - посетиха София заради концерта на AC/DC и проведеха срещи с енергетични експерти.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Борисова драстично орязва бюджета за Спешната помощ

Над 60 млн. лв. от резерва на НЗОК са изчезнали

Здравният министър Анна-Мария Борисова е изпратила писмо до директори на лечебни заведения, с което ги уведомява, че трябва да направят ограничаване на бюджетите си с 30%. Жестоката рестрикция се отнася до цялата Спешна помощ, психиатрични болници, центрове по хемодиализа, домовете за социални грижи за деца, каза за в. „Пари“ председателят на Федерацията на синдикатите в здравеопазването в КНСБ Иван Кокалов. Борисова настоява да бъдат икономисани 160 млн. лв. От финансовото министерство пък изпратили друго писмо с искане икономии да са 3-4 пъти по-малко.

Срокове

В кулоарите на парламента проф. Борисова каза, че спешните центрове имат срок от една седмица да решат как да съкратят разходите си. Спешната помощ беше единственото звено, което получи увеличение с 30 млн. лв. в тазгодишния бюджет за здравеопазване предвид хода на болничната реформа.

Целият бюджет на здравното министерство е около 540 млн. лв., тези 160 млн. лв. са непосилна сума, твърди Кокалов.

Мистерия

800 млн. лв. е резервът на

В кулоарите на парламента проф. Борисова каза, че спешните центрове имат срок от една седмица да решат как да съкратят разходите си СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

НЗОК към 30 март 2010 г., съобщи здравният министър Анна-Мария Борисова. Според депутатата от Коалиция за България Михаил Миков към края на

декември 2009 г. събраните пари в резерва на здравната каса са били 860 млн. лв., което означава че 60 млн. лв. липсват.

Светлана Желева

Фактите

Парите се губят

В текущата бюджетна сметка на НЗОК всеки месец постъпват средствата от събрани здравни вноски от НАП и трансферите от държавния бюджет. Това е и сметката, от която НЗОК разплаща дейностите към изпълнителите на медицинска помощ, затова размерът на средствата в

нея не може да бъде постоянна величина.

Към 31 март 2010 г. в нея е имало 450 млн. лв., обясни директорът на НЗОК д-р Нели Нешева по повод депутатското твърдение, че се губят около 60 млн. лв. от резерва на НЗОК.

Д-р Нешева припомни, че заради недостиг на средства миналата година се наложи здравната каса да разплати със средства от бюджета си за 2010 г. и дейности, извършени през 2009 г.

Газопроводът Бюджетът за строителството ще бъде свит

Газовият тръбопровод „Южен поток“ е съвместен проект на руската компания „Газпром“, италианската Eni и френската EDF. Той предвижда свързването на Русия със Западна Европа по дъното на Черно

море, през България, откъдето се разделя на две части - едната за Гърция и Италия и втората за Сърбия, Унгария и Австрия. По график тръбопроводът трябва да е изграден през 2013 г., той е разчетен за годишни доставки между 47 и 63 млрд. кубични метра. Смятаме, че дотогава търсенето на природен газ ще възстанови и дори ще надмине нивата си отпреди кризата, заяви

Сергей Купрянов, говорител на „Газпром“.

Първоначалната инвестиция в изграждането на проекта е около 22 млрд. USD. При сегашната ситуация обаче е очевидно, че подобна инвестиция не може да бъде реализирана, бюджетът на „Южен поток“ ще бъде по-нисък, но точна цифра ще дадем след завършване на технико-икономическата обосновка, заяви Купрянов.

„Алпине Бау“ се оттегля от проекта „Горна Арда“

НЕК и EVN остават единствените партньори за изграждането на хидровъзела

Австрийската компания EVN остава единственият партньор на Националната електрическа компания (НЕК) при изграждането на хидроенергийния възел „Горна Арда“. Спряганят доскоро за трети участник в проекта „Алпине Бау“ оттегли кандидатурата си и прехвърли всички права и задължения на EVN.

Нови условия

От австрийската енергийна компания ще предложат на

НЕК актуализирано споразумение за сътрудничество по „Горна Арда“, което да отразява новите обстоятелства след оттеглянето на „Алпине Бау“. От EVN смятат, че промените в дяловото разпределение няма да забавят реализирането на проекта.

НЕК е мажоритарният собственик на проекта „Горна Арда“ с дялово участие от 70%. Останалите 30% се падаха на турската CCG, наследник на „Джейлан холдинг“. През 2009 г. консорциумът между австрийските EVN и „Алпине Бау“ усия да договорят изкупуването на дяловото участие на турската компания в хидроенергийната каскада. До този момент работата по

проекта беше спряна заради спорове между българската и турската страна.

За промяната в партньорството между компаниите са уведомени българският премиер Бойко Борисов, министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков, шефът на НЕК Красимир Първанов и турската CCG.

Инфраструктура

Проектът на каскадата „Горна Арда“ предвижда по течението на река Арда да бъдат изградени три язовира и водноелектрическа централа с мощност до 170 мегавата. Стройността ѝ се оценява на 500 млн. EUR.

Пари

Deloitte.

Конкурс

Gnext Generation 2010

Най-добрите млади предприемачи и мениджъри в категориите **индустрия, услуги, търговия**

Критерии за участие в конкурса:

- Възраст до 35 години
- Собствен бизнес или мениджърска позиция /ръководител на екип/
- Съществуване на компанията минимум 2 години
- Заемане на позицията минимум 1 година
- Липса на задължения към държавата /данъци, такси, държавни плащания/

Участието в конкурса се осъществява чрез попълването на анкета.

Моля, изпращайте заявките си за участие до **20 май 2010 г.**
e-mail: mvarbanova@pari.bg или се свържете с нас на тел.: 02/ 43 95 848, 43 95 871

С подкрепа на:

Медийни партньори:

ЕБВР подобри прогнозата си за икономически растеж в Източна Европа

Данните за България се променят в негативен план и вече се очаква 1.2% спад на БВП

Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) подобрява прогнозата си за икономически растеж за държавите в Източна Европа и за 2010 г. Очакванията са до края на годината той да достигне 3.7% вместо първоначалните 3.3%. Това обяви Ерик Берглоф, старши икономист на институцията на пресконференция в Загреб, където се провежда 19-ата среща на институцията.

Държавите в региона се възстановяват от кризата, но това възстановяване е нестабилно и с различен темп в отделните страни, коментира той. Страните са изправени и пред нови рискове, свързани с фискалния натиск и финансо-

вата променливост, която се наблюдава в Западна Европа.

Къде е България

На фона на общата положителна тенденция прогнозата за България се променя в негативен план. През януари от ЕБВР съобщиха, че очакват БВП на страната ни да остане без промяна в края на годината, а новата им прогноза е за 1.2% спад. България бе засегната от световната криза, а впоследствие и от проблемите в Гърция. Тези две неща допринесоха за фискален дисбаланс в страната. Това са и двете основни причини за промяната в нашите очаквания, коментира за в. „Пари“ Берглоф. По думите му страната трябва да подобрява своята конкурентоспособност и условия за правене на бизнес.

Отличниците

Подобряването на прог-

нозата на ЕБВР се дължи основно на положителния ръст в държави като Русия, Турция, Полша, Унгария и Украйна.

Централна Европа и Балтийският регион „печелят“ от подема в износа към държавите от Западна Европа и по-силния от очакваното приток на краткосрочни капитали.

Рискове в бъдеще време

Дълбоката рецесия в края на 2008 и 2009 г. продължава да има негативни ефекти, свързани с проблемните заеми и високата безработица, което ограничава кредитния ръст и възстановяването на вътрешното търсене, коментират от ЕБВР. И ако вътрешните рискове се намаляват, външните, свързани с проблемите в Гърция и еврозоната, вече са на дневен ред и оказват все по-голям ефект.

Двете основни предизви-

► Хърватският премиер Ядранка Косор (по средата) приветства президента на ЕБВР Томас Миров при откриването на годишната среща на институцията в Загреб

кателства оттук нататък ще бъдат свързани с гарантирането на по-сигурен растеж

и повишаването на конкурентоспособността на държавите, особено на тези,

които са във или близо до ЕС, коментира Берглоф.

Дарина Черкезова

Блиц Ерик Берглоф, старши икономист на ЕБВР

Може би имате нужда от помощ от МВФ

В България все още има доста пречки, свързани с условията за правене на бизнес

► **Господин Берглоф, ЕБВР подобри прогнозата си за икономически растеж на държавите в Източна Европа за 2010 г., но тази на България бе занижена. Страната е една от петте, за които се очаква негативен ръст. Толкова ли е лоша ситуацията?**

- За съжаление България бе ударена от глобалната криза и проблемите, свързани с кризата в Гърция. Тези две неща, взети заедно, сериозно се отразиха на фискалните дисбаланси, но това има отражение и върху краткосрочния растеж. Смятам, че това са причините за нашата оценка.

► **Имателнякакви препоръки, за да не се сбъдне прогнозата?**

- Проблемите, които повдигнах, като цяло важат и за България. В страната все още има доста пречки, свързани с условията за правене на бизнес. Смятам, че има нужда и да прецени какво може да се направи за смекчаване на потенциалния ефект от кризата в Гърция в банковия сектор.

► **Можели да бъдат по-конкретен в оценката си за уязвимостта на България от кризата в Гърция?**

- Всички държави трябва да бъдат подготвени. Това, което може да бъде полезно

за България, е да приеме програма на МВФ, която е насочена към банковия сектор, за да се гарантира сигурността.

► **Когасмятате, че страната ни може да влезе в еврозоната?**

- Страната силно се стремеше към присъединяване към ЕРМ 2, но към момента се отказа от тези амбиции. Смятам, че сега времето

може да се използва за подготовка на присъединяването към еврозоната в дългосрочен план, да се работи върху изграждането на това, което ще се поиска от държавата по отношение на устойчивостта на икономиката, местния капиталов пазар и т.н. Не бих искал обаче да спекулирам с конкретно време кога това може да се случи.

Дарина Черкезова

” В много държави, в които работи ЕБВР, се наблюдава възстановяване, но то е сравнително бавно и ще отнеме много време. Макроикономическата и фискалната стабилност са основата за възстановяването и затова държавите трябва да се предпазват от подобни дисбаланси

Томас Миров, президент на ЕБВР

Решения

Банката увеличи капитала си с 50% до 30 млрд. EUR

Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) увеличи бюджета си с 50% до 30 млрд. EUR. Целта е да се стимулират инвестициите в развиващите се държави в Източна Европа през следващите пет години. Увеличението е част от цялостната стратегия

на банката за периода 2011-2015 г., която бе гласувана по време на 19-ата среща на ЕБВР в Загреб.

Бих искал да благодаря на акционерите на ЕБВР за решението, което взеха, тъй като то е свързано с подкрепа на региона по време на криза, ко-

ментира Томас Миров, президент на ЕБВР. Новият план за растеж на институцията е предложение на самия Миров и е свързан с преодоляването на икономическите проблеми на държавите заради трудната икономическа обстановка в момента.

Подход

Инициатива за насърчаване на местните валути

Да се насърчават местните валути и местният капиталов пазар, за да се намали зависимостта от заеми в чуждестранни валути и външни капитали. Това е в основата на новата инициатива на ЕБВР (The Local Currency and Local Capital Markets Initiative), която бе подкрепена по време на годишната среща на институцията в Загреб. Инициативата цели да се подкрепят и допълнят действията на много правителства в Източна Европа,

► Джулия Килъри, зам.-директор на Националната банка на Унгария

които се опитват да изградят местни източници на финансиране, както и да се преодолеят дисбалансите между външните и вътрешните източници на финансиране. Един от уроците на кризата е, че няма безплатен обяд за държави, които са базирани на растежа на външни заеми. Не вземайте прекалено много от международните капиталови пазари, съветва Джулия Килъри, зам.-директор на Националната банка на Унгария.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Решение ПИБ капитализира печалбата си

Акционерите на Първа инвестиционна банка решиха да капитализират печалбата за 2009 г. и по този начин се откажаха от разпределяне на дивидент. Нетна-

та печалба на банката намаля през миналата година с 37.1% до 32.02 млн. лв. Инвеститорите в дружеството гласуваха на общо събрание да освободят от отговорност мениджмънта на компанията за дейността му през миналата година. Бяха приети

годишният отчет на компанията и докладът на директора за връзки с инвеститорите. БАКБ наскоро също капитализира печалбата си за миналата година. Точно обратната политика имаше при акционерите на КТБ, които решиха да раздават дивидент.

Цената на златото гони абсолютни рекорди

Единната европейска валута слезе до четиригодишно дъно

Търговията в петък беше белязана от невиджани в историята на златото ценови стойности. Страхът от инфлация, несигурността около бъдещето на еврозоната и увеличаващите се бюджетни дефицити на големите икономики, водени от САЩ, бяха сред основните причини в един момент металът да докосне недостижимите досега 1249.37 USD/тр.у. на лондонската борса. Впоследствие при отварянето на американските пазари златото загуби по-голямата част от спечеленото в началото на деня. Все пак металът, търгуван на борсата в Лондон, успя да затвори с печалба от 0.04% до 1233.18.

Перспективи

Според повечето анализатори изгледите за излизане от трудната финансова ситуация в Европа в дългосрочен план не са добри. Това ги кара да смятат, че 10-годишната тенденция за непрестанно увеличение при цената на златото ще продължи и през оставащите месеци на 2010 г. Индикатори за това са стабилната цена от 1100 USD/тр.у., която металът държеше от началото на годината, и бурният ръст, продължаващ вече повече от месец.

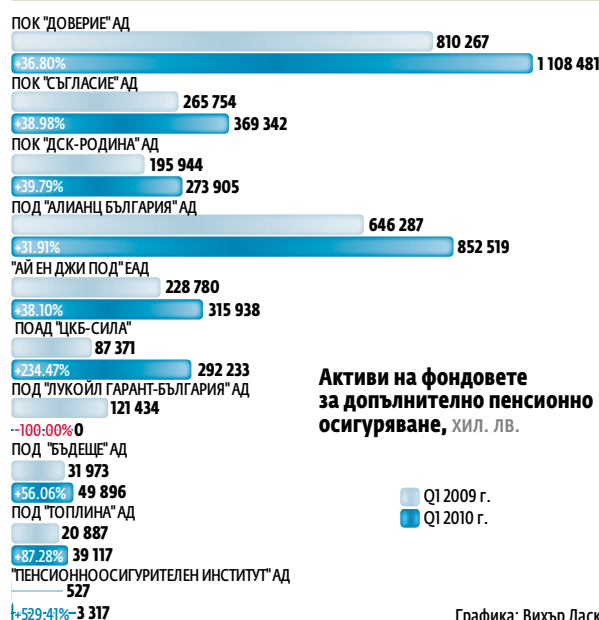
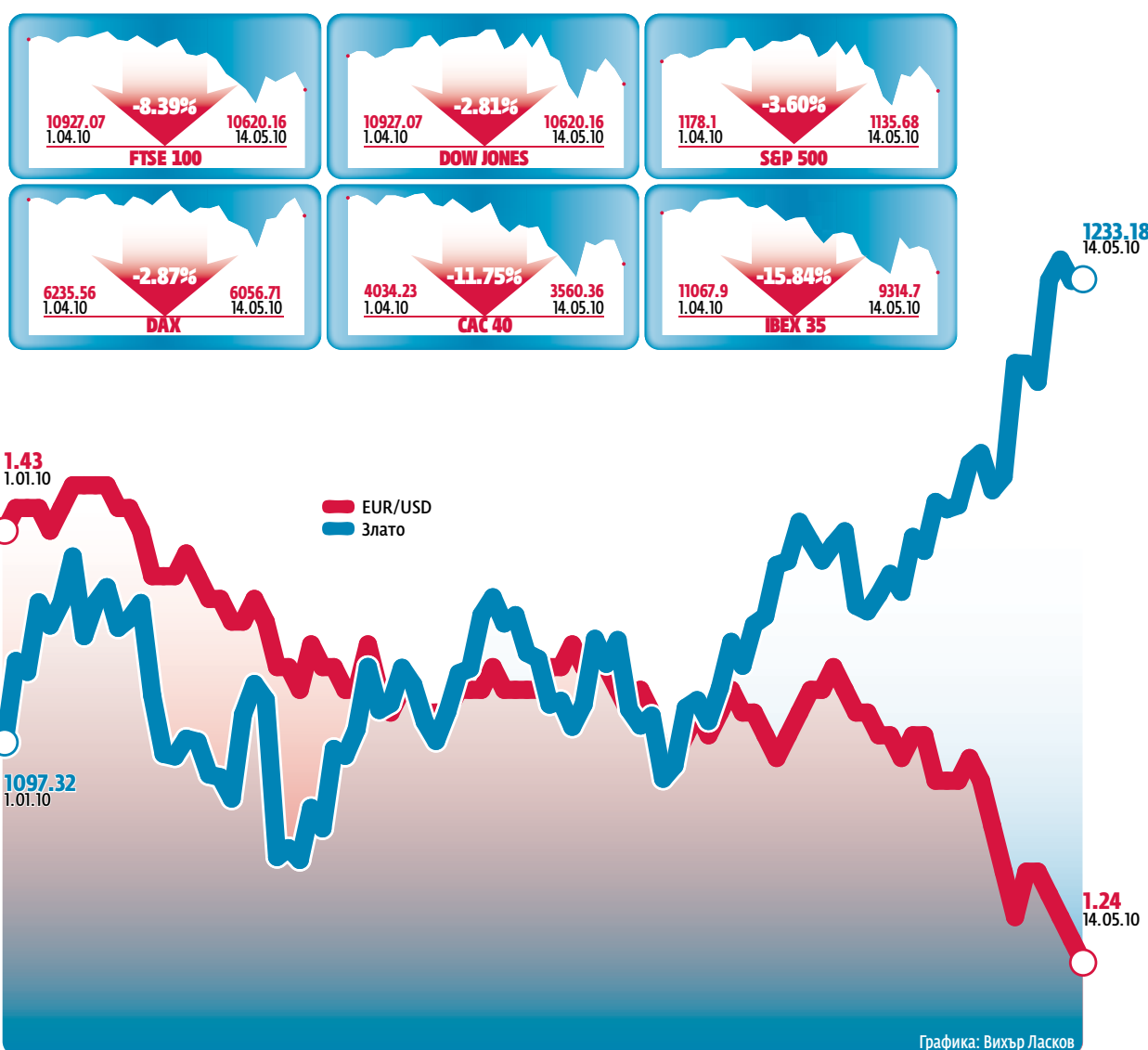
Само за една седмица истерията около дълговата криза в Гърция и опасенията, че ще се разпространи и сред другите икономики в еврозоната,

донесоха на златото печалба от 2.5%. От началото на април повишението стигна 10.77%. Това е точно отражение на 10-те процента, които загуби европейската валута за същия период. Стандартната ситуация, при която силният долар сваля цената на златото, беше коренно преобърната и в момента водещ фактор при образуването на цената на жълтия метал е именно еврото. На последната сесия единната валута успя да загуби 1.41% до 1.2358 EUR/USD. От историческа гледна точка това е стойност, недостигана за последните четири години.

Срив

Загуба на доверие в изключително големи размери се наблюдаваше и по фондовите пазари в Европа и САЩ. Последният работен ден на миналата седмица се оказа най-пагубен за европейските борси, където загубите превишаваха 4%. Най-губещ сред индексите на Стария континент беше испанският Ibex 35, който се раздели с 6.64% от стойността си и стигна 9314.7 пункта. При германския DAX загубите бяха 3.54%, като при него всички 30 листнати компании затвориха сесията на загуба. Френският CAC 40 и английският FTSE 100 също отчетоха пасив от съответно 4.59 и 3.14% до 3560.36 и 5262.85 пункта.

Георги Георгиев

Активи на фондовите осигуряватели, ХИЛ. ЛВ.

Q1 2009 г.
Q1 2010 г.

Графика: Вихър Ласков

Активите на пенсионните фондове скочиха с 37%

Печалбата в сектора се удвоява до 4.9 млн. лв.

Акумулираните нетни активи в системата на допълнителното пенсионно осигуряване са се увеличили до 3.3 млрд. лв. през първото тримесечие на тази година. Според същия период на 2009 г. увеличението е 37%, показват данните на Комисията за финансов надзор. Лидерът в сектора - ПОК „Доверие“, е с активи към 31 март 2010 г. в размер на 1.1 млрд. лв., или 36.8% повече от предходната година. Пенсионноосигурителната компания има пазарен

дял от 33.5%. Втори е ПОД „Алианц България“ с 25.8% пазарен дял, а трети - ПОК „Съгласие“ с 11.18%.

Резултати

Частните пенсионни фондове успяват да подобрят и финансовия си резултат през първите три месеца на тази година. Общата печалба на сектора е 4.9 млн. лв., като това е над два пъти ръст спрямо първото тримесечие на 2009 г. Приходите се увеличават с едва 0.7% до 16.6 млн. лв. Пенсионните фондове обаче са успели да свият разходите си с близо 19% до 11.6 млн. лв.

Осигурени лица

Общият брой на осигурените лица в четирите вида пенсионни фондове към 31 март 2010 г. нараства с 2.24% до 3 763 787 души. Относителният дял на мъжете от осигуряващите се лица в универсалните пенсионни фондове е 51%, в професионалните - 85%, в доброволните по професионални схеми - 35%. Средната възраст на осигурените в универсалните фондове е 34.9 години, в професионалните - 42.8 години, в доброволните - 46.4 години и в доброволните по професионални схеми

- 41.7 години. Средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице в универсалните пенсионни фондове е 785.36 лв., в професионалните - 2040.92 лв., в доброволните - 876.21 лв., а в доброволните по професионални схеми е 430.80 лв.

През първото тримесечие на 2010 г. беше финализирана процедурата по вливане на ПОД „Лукойл Гарант - „Я1България“ АД в ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД, като преобразуващото се дружество и управляваните от него фондове прекратиха дейността си.

Магдалена Иванова

Цифра на деня

46.76

► млн. лв. е размерът на емисията акции на „Соларпро Холдинг“ АД

Решения
ОББ
пуска два нови
фонда

Комисията за финансов надзор издаде разрешение на УД „ОББ Асет Менеджмънт“ да управлява два нови договорни фонда. Единият е ДФ „ОББ Платинум Евро облига-

ции“, който е с нисък до умерен рисков профил. Този фонд ще инвестира основно в дългови ценни книжа и инструменти на паричния пазар, деноминирани в евро, приети за търговия на регулираните пазари в страни членки на ЕС. Вторият фонд - „ОББ Премиум Евро акции“, е с умерен до висок рисков профил. Той ще инвести-

ра предимно в акции, деноминирани в евро, също в страни от ЕС. Надзорът потвърди проспектите на двата фонда и ги вписа в публичния регистър. КФН потвърди проспекта за допускане до търговия на БФБ на „Соларпро Холдинг“ АД. Емисията е в размер на 46.76 млн. лв., разпределени в същия брой акции с номинал

1 лв. Потвърден е и проспекта на „Спектър Нет“ АД за издаването на корпоративни облигации. Емисията е 4.25 млн. EUR, разпределени в 4250 броя облигации с номинал 1000 EUR всяка. Облигациите са с фиксиран лихвен процент 8.5% на годишна база, а падежът им е на 15 декември 2014 г.

Полша бави свързването с нашия депозитар

До половин година идват първите по-големи капитали, насочени към БФБ

Българският Централен депозитар и полският си остават раздалечени в опитите си да се свържат. Това стана ясно по време на конференция, организирана от Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите. По време на дискусиата в думите на изпълнителния директор на ЦД Иван Димов се прокраднаха съмнения за умишлено забавяне на връзката от полска страна.

Казус

Връзката с поляците се бави близо две години, а с румънците я направихме за три месеца, каза Иван Димов. Преди 10 дни в нашия депозитар са получили факс с желание за членство от Полския депозитар. Спо-

ред Иван Димов обаче това писмо не е еднозначно. Той припомни, че Полша изискваше от ЦД да се свърже към системата за пренос на данни SWIFT. Докато течаха процедурата обаче, бил сключен договорът с УниКредит Булбанк.

Така със SWIFT или без него вече година и половина връзката на ЦД с Полския депозитар не може да се осъществи, заключи Иван Димов.

Възстановяване на пазара

Освен проблемите около двойните листвания на конференцията беше обсъдено и състоянието на българския капиталов пазар и какви са възможностите за подобряване на ликвидността.

В момента се намираме в капана на ликвидността, каза Цветослав Цачев, ръководител на отдел „Анализи“ в ИП „Елана Трейдинг“.

Този капан според него е причинен от ниските обеми на БФБ, липсата на интерес от страна на институционалните инвеститори, слабото възстановяване на цените на акциите, пренасочването на капитали към други пазари и други. Решение на проблема с ликвидността може да бъдат увеличаването на свободно търгуваните акции на компаниите, по-доброто корпоративно управление и издаването на привилегирани акции с атрактивни дивиденди и възможност за конвертиране. Според Цачев БФБ не може да разчита на индивидуалните инвеститори в близката една година, а първите по-големи капитали, насочени към българския капиталов пазар, ще дойдат до половин - една година.

Българската фондова борса ще има условия да тръгне нагоре през май 2011 г., прогнозира Цачев.

Магдалена Иванова

► Връзката с поляците се бави близо две години, а с румънците я направихме за три месеца, каза Иван Димов, изп. директор на Централния депозитар

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Компания на „Трейс“ ще ремонтира път за повече от 4 млн. лв.

„Пътно строителство“ гр. Добрич спечели търга за рехабилитация на пътя от Добрич до границата с Румъния. Отсечката е с дължина 16 км, а проектът е на стойност 4.237 млн. лв. Компанията трябва да направи ремонта на пътя за 15 седмици. Гаранцията за качеството му, която фирмата дава, е 5 години.

„Пътно строителство“ гр. Добрич е част от обединение „Магистрала Трейс“.

Проектът се финансира от Оперативна програма „Регионално развитие“ (ОПРР), а възложител на поръчката е агенцията „Пътна инфраструктура“ (АПИ). Според предварителните изчисления на АПИ сумата, необходима

за рехабилитацията на участъка, беше 6.131 млн. лв. Но ценовите оферти на участниците бяха близо с 30% по-ниски. Предложението за рехабилитация на пътя бяха подадени и от други две фирми - „Трейс-Пътни строежи“ гр. Велико Търново и „Хидрострой“ гр. Варна.

Николета Цветкова

„Ален мак“ е изгоряла с обе

„Пълдин Лайън Груп“, което няма пр...

изплати в четвъртък 2 млн. лв. главни

Облигационен календар за май 2010 г.

Сапунената опера около проблемните облигации на „Ален мак“ АД е на път да приключи, след като кредиторите на козметичната компания разрешиха на банките довереници по двете емисии да започнат да разпродават заложените активи. Както в. „Пари“ прогнозира, на общото си събрание на 14 май облигационерите са гласували решение да започне реализирането на обезпечението. С това пловдивската компания се превърна в първия емитент на дългови облигации у нас, където кредиторите ще си събират

парите от продажба на заложените активи.

Изход

Представители на облигационерите обясниха, че това е единствената възможност да си получат парите. Като представител на основния облигационер настоявах да започне изпълнение на обезпечението, каза за в. „Пари“ Даниела Петкова, главен изпълнителен директор на ПОК „Доверие“. Според нея в решението на кредиторите няма изненада. След като съдът в Пловдив отхвърли молбата за обявя-

ване на „Ален мак“ в несъстоятелност, бяхме длъжни да предприемем единственото възможно решение, за да си вземем парите, добави Даниела Петкова.

Началото на края

Проблемите на „Ален мак“ с изплащането на облигационен заем започнаха преди повече от година. Първо кредиторите се съгласиха да разсрочат заема, а след това козметичната компания издаде втора малка емисия дългови книжа, за да погаси текущи задължения. В началото на 2010 г. „Ален мак“

Коментар Пазарът на облигации е много проблемен

Като представител на основния облигационер настоявах да започне изпълнение на обезпечението. Мога да кажа, че няма изненада в решението на кредиторите. Нямаме

много възможности за действие, след като съдът в Пловдив отхвърли молбата за обявяване на „Ален мак“ в несъстоятелност. Длъжни сме да предприемем единствено възможно решение, за да си вземем парите.

Пазарът на облигации в момента е много проблемен и отблъсква

инвеститорите. Голяма част от проблемите идват от невъзможността на компаниите да изплащат задълженията си, но немалка част са заради младия пазар и лошата нормативна уредба по отношение на дълговите инструменти. Съсредоточихме се върху „Ален мак“ с намерението да натрупаме малко повече практика, включително

и съдебна, за подобни казуси.

Имам усещането, че след първите сигнали за проблеми е нормално и други компании да поискат разсрочване. Това е неприятна за нас тенденция.

Даниела Петкова,
главен изпълнителен директор
на ПОК „Доверие“

ПРОДАВА СЕ
ЗАВОД НА РЕКА ДУНАВ

- за химически продукти на 260 км от София
- Износ за 14 държави
- Продукция с капацитет 500 000 € /месец
- РЗП 14 000 м²; терени 20 000 м²
- В момента произвежда за 95 000 € /месец

За справки: 02/8373353
0887542306

Първата компания, запеченение по дълг

Приходи за първото тримесечие на 2010 г., трябва да
паци

14 Май 2010 г.

"Ален мак" АД

Общо събрание на облигационерите решава да започне разпродажба на активи

Общо приходи Q1 2009	2 657
Общо приходи Q1 2010	1 184
Промяна	-55.44%
Печалба Q1 2009	-307
Печалба Q1 2010	-483
Промяна	57.33%

Данните са в хил. лв.

18 Май 2010 г.

"Етап-Адрес" АД

Общо събрание на облигационерите трябва да реши дали да разсрочи плащанията по емисията

Общо приходи Q1 2009	1 594
Общо приходи Q1 2010	1 819
Промяна	14.12%
Печалба Q1 2009	-863
Печалба Q1 2010	-114
Промяна	-86.79%

20 Май 2010 г.

"Пълдин Лайън Груп" АДСИЦ

Падеж на емисията

Общо приходи Q1 2009	3
Общо приходи Q1 2010	0
Промяна	-100.0%
Печалба Q1 2009	-30
Печалба Q1 2010	-27
Промяна	-10.00%

20 Май 2010 г.

"Енемона" АД

Падеж на емисията

Общо приходи Q1 2009	21 027
Общо приходи Q1 2010	12 661
Промяна	-40.02%
Печалба Q1 2009	1 281
Печалба Q1 2010	275
Промяна	-78.53%

Графика: Гриша Струндрев

поиска ново предоговаряне, което не влизаше в плановете на облигационерите. Дружеството така и не успя да плати текущи лихви по емисиите, което направи облигациите предсрочно изискуеми. Невъзможността на компанията да погаси 11.25 млн. лв. задължения доведе до две общи събрания, на които кредиторите трябваше да решават съдбата на емисиите.

На сагата с „Ален мак“ може и да й се вижда краят, но с нея не свършват проблемните емисии на българския пазар. А през

тази година има доста падежиращи облигации.

Лавина

В четвъртък тази седмица е падежът на две облигационни емисии с обща номинална стойност 4.5 млн. лв. Едната е на „Пълдин Лайън Груп“ АДСИЦ, което трябва да изплати наведнъж 2 млн. лв. главница плюс последно лихвено плащане. Досега фондът за имоти три пъти е платил лихва. Въпросът е дали дружеството ще успее да се справи с плащането на необезпечените облигации, без да има приходи, както

показва отчетът за първото тримесечие. Фондът е на загуба от 27 хил. лв.

На телефоните на компанията в петък не отговаряше никой от служителите в дружеството.

Синият чип „Енемона“ трябва да погаси последната, пета част от главницата по емисията облигации, издадена на 20 май 2005 г.

Преди падежа на двете емисии е общото събрание на облигационерите на превозвача „Етап-Адрес“ АД. Компанията поиска от кредиторите си да разсрочат заема. Това е поредното

дружество, поискало предоговаряне на облигациите си от началото на годината.

Експерти прогнозираха лавина от искания за по-дълъг срок на плащания, след като проблемните емисии започнаха да ваят. Според тях сред причините са и кризата, която сви приходите на компаниите, и желанието на рентабилни дружества да поотложат плащанията, след като това е възможно. Според тях сред проблемите на нашия пазар са младостта му и лошата нормативна уредба.

Атанас Христов

Разбира се,
че може
да живеете
без мед

Но само от нашата мед

200.000 т

годишно се използват
за телекомуникационни
апарати :

Без мед няма телефон.

Aurubis
Our Copper for your Life
www.aurubis.com

Идва краят на банковата тайна в Швейцария

Подготвяните законодателни промени ще преобразят финансовия пазар в страната

► Швейцарските власти предприеха промени в законите за банковата тайна, след като най-голямата банка в страната UBS беше заплашена със съд в САЩ

СНИМКИ BLOOMBERG

Законодателни промени в Швейцария, които целят да разрешат спора между UBS и Вашингтон за укриването на данъци, ще сложат край на банковата тайна и ще променят целия финансов сектор в страната. Частните банки трябва да се адаптират към новите условия и някои от тях може и да не успеят. Тези пък, които оцелееят, ще управляват по-малко активи, се казва в анализ на The New York Times.

Натиск за промяна

Промените засягат не само т.нар. закон за UBS, който се очаква да бъде одобрен

от парламента в началото на юни, но и редица данъчни споразумения със САЩ, Франция, Германия и други страни. Целта е да бъдат разубедени потенциалните укриватели на данъци да държат недеklarирани активи в алпийската държава.

Идеята, разбира се, не е на Швейцария, а на съседните страни, които губят данъчни приходи и от години настояват за промени. Властите обаче започнаха да поддават на натиска едва когато правителството на САЩ заплаши UBS с наказателно преследване.

Драмата с UBS

Миналия август най-голямата швейцарска банка разкри имената и сметките на 4450 богати американци, заподозрени, че избягват данъци. Финансовата институция се съгласи и да плати глоба на стойност 780 млн. USD, за да бъде прекратено делото срещу нея в САЩ. В началото на тази година обаче швейцарският върховен съд постанови, че сделката нарушава швейцарското законодателство. Това накара правителството да поиска от парламента да одобри закона със задна дата, за да избегне възобновяване

на делото срещу UBS и отнемането на лиценза ѝ за дейност в САЩ. Около 37% от служителите на банката работят в Северна и Южна Америка.

Данъчен рай

Ако законът не бъде приет, Швейцария може да бъде обявена от САЩ за данъчно убежище, а това ще бъде лошо, тъй като американските компании ще трябва да се оттеглят от страната. В Швейцария се намират регионалните офиси на редица американски фирми, включително Yahoo, eBay, Caterpillar и Microsoft. Те осигуряват работа на около 70 хил. души в Швейцария.

Икономиката на страната е силно зависима от финансовия сектор, в който са заети около 5.8% от работната сила. Секторът осигурява между 12 и 15% от данъците за бюджета и почти 12% от националния доход, показват данни на швейцарската банкерска асоциация.

Силни страни

Банковият сектор в страната има сериозни предимства, като например опитни мениджъри, езикови умения, валутна стабилност и ниски такси. Дали обаче това ще бъде достатъчно да се избегне спад на управляваните активи, все още е рано да се каже.

През февруари чужденци са държали 689 млрд. CHF в швейцарски сметки спрямо 1.04 трлн. CHF през най-силната 2007 г. Въпреки всичките си юридически проблеми UBS остава една от най-големите банки в света с управлявани активи на стойност 2.3 трлн. USD.

Сорос станал акционер в Alibaba

Компанията майка иска да откупи дела на американския интернет гигант Yahoo

обмисля да качи акциите си за търговия на някоя от борсите в континентален Китай, така че клиентите там да могат да станат акционери, каза Уей.

Милиардерът Джордж Сорос миналата година е инвестирал в най-големия китайски сайт за електронна търговия Alibaba.com. Финансистът вече е третият по големина акционер в компанията, съобщил главният изпълнителен директор на Alibaba Дейвид Уей по време на общото събрание на акционерите. Той не уточни сумата, която основателят на Soros Fund Management е инвестирал.

Собственост

Основният акционер в Alibaba.com е компанията майка Alibaba Group, показват официалните данни, предоставени на Хонконгската фондова борса. Друг голям акционер е американският интернет гигант Yahoo, който държи 39% от Alibaba Group. Alibaba.com

Откупуване

Alibaba Group е готова да откупи дела на Yahoo, макар че американската фирма не е заявявала интерес към такава сделка, казаха от компанията майка. През 2005 г. Yahoo плати 1 млрд. USD и замени бизнеса си в Китай срещу дял в Alibaba.

Силно представяне

Предния ден Alibaba.com отчете 34% скок на печалбата за първото тримесечие на 2010 г. на годишна база. Чистата печалба достигна 330 млн. CNY (48.3 млн. USD) в сравнение с 246.7 млн. CNY за същия период на миналата година. Приходите на компанията нараснаха с 49% и достигнаха 1.22 млрд. CNY. За същия период на 2009 г. приходите бяха 817.4 млн. CNY.

► Милиардерът Джордж Сорос вече е третият по големина акционер в компанията

Нетната печалба на EADS се стопи с 39%

Авиационният консорциум е на плюс със 103 млн. EUR през първите три месеца на годината

самолети от този модел бяха продадени с близо две години закъснение на Singapore Airlines през 2007 г. През тази година от компанията очакват да пласират още 20 машини от него.

Нетната печалба на европейския авиационен и отбранителен консорциум EADS е паднала с 39% през първото тримесечие на годината заради проблеми с производството на самолета A380 Суперджъмбо. За първите три месеца на годината положителният финансов резултат на компанията се е свил до 103 млн. EUR при 170 млн. EUR година по-рано. Приходите ѝ също намаляват с 6% до 9 млрд. EUR.

Валутни турбуленции

Друг проблем, оказал влияние за слабия резултат, е хеджирането на компанията за защита при промени във валутните курсове. Клаузите в договорите са били определени преди сегашното засилване на позициите на долара. Поевтиняването на еврото е добра новина за компанията, която продава самолетите в долари, но негативният ефект идва от разходите, повече от които са в евро. EADS остави непроменена прогнозата си от март. Airbus очаква през настоящата година общият обем на поръчките да бъде между 250 и 300 самолета.

Закъснените продажби

Самолетостроителното подразделение на консорциума Airbus има големи трудности при производството и пласирането на A380. Първите

Веригата магазини H&M гледа на юг

Шведската компания обмисля да навлезе в Бразилия и Аржентина

Втората по големина верига за дрехи в Европа Hennes&Mauritz обмисля да отвори първия си магазин в Южното полукълбо. Бразилия и Аржентина са много интересни пазари, както и Австралия, казаха от компанията. Окончателно решение обаче все още не е взето.

Нова посока

Нито един от 2000-те мага-

зина на H&M не се намира на юг от екватора, тъй като сезонните разлики затрудняват организацията по снабдяването. Конкурентната верига Inditex, която има около два пъти повече магазини в света от H&M, навлезе на бразилския пазар през 1999 г. Продажбите в търговията на дребно в страната нараснаха с 15.7% през март, което е около пет пъти повече, отколкото в основния пазар на H&M - Германия.

Разширяване

През последните пет години шведската компания H&M

► Шведската верига H&M има около 200 магазина по света, но всички те са на север от екватора

разширява веригата си с около 14% годишно, така че може да изпълни плановите

си за ръст от 10-15% в световен мащаб, без да навлиза в Южното полукълбо.

Пазарът на интернет реклама в САЩ отчете рекордни приходи

Компаниите ще похарчат 20% повече за онлайн промоции през тази година

Приходите от интернет реклама в САЩ достигнаха 55.9 млрд. USD през първото тримесечие на 2010 г., което е най-високият резултат, отчетан от сектора за началото на годината. Продажбите на реклами за периода нараснаха със 7.5% на годишна база, показват данни на Бюрото за интерактивна реклама и PricewaterhouseCoopers. Според анализатори резултатите ясно показват, че пазарът на цифровите медии се свързва след трудната 2009 г.

Икономика и реклама

Съвземането на икономиката прави компаниите по-уверени, в резултат на което те увеличават разходите си за маркетинг в области като интернет рекламата. Макар че все още съществува известна несигурност, доколко икономическото възстановяване е трайна тенденция, силният старт на годината е окуражаващ, посочиха от Бюрото за интерактивна реклама.

Спад през 2009 г.

Ситуацията през 2009 г. беше съвсем различна. Разходите за реклама в САЩ се свиха с 5% и достигнаха 5.5 млрд. USD през първото

55.9

▶ млрд. USD достигнаха приходите от интернет реклама в САЩ през първото тримесечие на 2010 г.

20

▶ процента се очаква да нарасне световният пазар на интернет рекламата през 2010 г.

▶ **Социалната среда промени отношението на потребителите към интернет, смята президентът на Международната рекламна асоциация Алан Рутерфорд**

СНИМКИ BLOOMBERG

тримесечие спрямо същия период на предходната година. Тогава за пръв път беше отбелязано намаляване на рекламните бюджети от 2002 г. За цялата 2009 г. рекламните разходи спаднаха с 3.4% на годишна база.

Потребителите

Световният пазар на интернет рекламата се очаква да нарасне с 20% през 2010 г., стана ясно на проведената миналата седмица конгрес на Международната рекламна асоциация

в Москва. Потребителите влязоха в интернет и рекламодателите трябва да използват тази възможност, за да развият връзките и бизнеса си, посочи президентът на асоциацията Алан Рутерфорд.

“Русал” увеличава продукцията си

Руският гигант отчита ръст на търсенето на алуминий в света

Най-големият производител на алуминий в света “Русал” може да увеличи производството си, за да задоволи нарасналото търсене в Азия. Ако пазарът продължи да расте, ще повишим количеството продукция над планираните 4.1 млн. тона за тази година, съобщиха от “Русал”. Руската компания има възможност да произведе 4.6 млн. т годишно. През тази година тя смята да увеличи производството на алуминий с 3%.

Съживяване

Контролираната от милиардера Олег Дерипаска компания започна наново да отваря спрени заводи, след като цените на алуминия скочиха с 59% през първото тримесечие. Търсенето на метала извън Китай се очаква да

нарасне с 10% през 2010 г. Анализатори коментират, че в сектора вече се наблюдава постепенно увеличаване на производството заради икономическото възстановяване.

На зелено

За първото тримесечие на годината компанията излезе на печалба от 247 млн. USD. За същия период на 2009 г. “Русал” отчете загуба от 638 млн. USD. Продажбите нараснаха с 31% и достигнаха 2.3 млрд. USD. Пазарната стойност на дела на “Русал” в най-голямата руска минна компания - “Норилск никел”, се увеличи с 32% през първото тримесечие, което помогна за ръста на приходите. Дълговете на компанията се свиха до 12 млрд. USD към края на март. Това показва, че със сигурност ще изпълним целта си да намалим дълговете си с още 3.3 млрд. USD до края на 2013 г., съобщиха от “Русал”.

ИРО

Акциите поевтиняват заради дълговете

▶ “Русал” набра 2.24 млрд. USD по време на първичното си публично предлагане на акции в Хонконг по-рано тази година.

▶ На компанията обаче не й беше разрешено да продава акции на индивидуални инвеститори.

титори.

▶ Книжата й се търгуват на блокове от по 24 хил. акции.

▶ Големият минимален пакет прави акциите недостъпни за много дребни инвеститори, коментират анализатори.

▶ Проблемите с дълговете на компанията доведоха до 23-процентен спад в цената на книгата от първичното публично предлагане през януари досега.

Toyota спира производството си в тайландски завод

Работниците ще бъдат преместени в другите три фабрики на компанията в страната

Японският производител на автомобили Toyota спира производството си в един от четирите си завода в Тайланд, съобщиха от компанията. Работниците ще бъдат прехвърлени в други фабрики.

Причина

Решението няма връзка с

960

▶ работници от завода до Банкок ще бъдат преместени в другите три фабрики на компанията в страната

политическите безредици в страната, а е взето още през ноември миналата година, каза говорител на Toyota. То е част от усилията на компанията да се реструктурира, за да подобри рентабилност-

та си. Производството на автомобили ще бъде прекратено до края на май.

За затваряне

Заводът до Банкок произвежда автомобили с висока проходимост Fortuner и пикапи Hilux Vigo. Още не е решено какво ще бъде направено със самата сграда. Производственият капацитет на завода е 50 хил. коли годишно. Заетите във фабриката 960 работници ще бъдат преместени в другите три завода на Toyota в Тайланд.

Индийски коли ще се продават в САЩ

Mahindra ще предложи дизелови пикапи до края на годината

Индийският производител на коли Mahindra&Mahindra смята да стане първата компания, която да продава индийски автомобили в САЩ. Това става ясно от интервю с висш служител на компанията в Wall Street Journal.

Американски модел

Mahindra планира да пус-

не на американския пазар своя дизелов пикап до края на годината. Двигателят на четирицилиндровия автомобил е 2.2 л. Пикапите ще се сглобяват в Индия. Моделът е минал изпитания по изискванията на американските власти и се очаква да бъде сертифициран от агенцията по околната среда на САЩ до юли. В момента такива пикапи се продават в Европа, Африка и Южна Америка.

Оптимизъм

За първите четири месеца на 2010 г. продажбите на малки пикапи в САЩ останали непроменени спрямо миналата година.

Според Mahindra обаче се очаква ръст в сегмента поне до 300 хил. автомобили през 2011 г. спрямо 240 хил. през 2010 г. Индийската компания прогнозира да заеме между 5 и 7% от пазара през първата си година в САЩ.

Автомобилът на ток на Nissan с по-евтина батерия

Японската компания си поставя амбициозната цел да намали цената на устройството, за да реализира печалба

Японският автомобилен производител Nissan, който през тази година пуска на пазара електрически си модел Leaf, си е поставил за цел да намали разходите за литиево-йонната му батерия под 370 USD на киловатчас, за да излезе на печалба от него. Целта на компанията е далеч по-амбициозна от изчисленията на японското правителство, които определят лимит от 1600 USD на киловатчас. Цената зависи от редица фактори като обем на производството и разходи за последващо рециклиране.

Мотиви за развитие

Литиево-йонните батерии са най-скъпият компонент на Leaf, който се очаква да бъде пуснат на пазара на цена от 32 780 USD в САЩ и 3.76 млн. йени в Япония, преди правителството да е предприело мерки за стиму-

▶ Литиево-йонните батерии са най-скъпият компонент на Leaf, чиято цена в САЩ ще бъде 32 780 USD

лиране на потребителите. Досега Nissan не е пускал свой модел от масовите газово-електрически хибридни автомобили. Компанията разработи Leaf, за да отговори на изискванията на правителството за намаляване на вредните емисии, отделени в атмосферата, и заради евентуално поскъпване на петрола.

Ценообразуване

Според анализатори в момента батерията на Nissan струва около 1.05 млн. йени, или 472 USD на киловатчас. Останалите съставни части

на автомобила струват около 1.4 млн. йени, а разходите за труд и други непреки разходи може да достигнат до 35% от крайната цена, за да се гарантира печалбата от модела.

Японската компания похарчи над 500 млрд. йени за разработването на електрически автомобили, за да отговори на конкуренцията на моделите на Toyota - Prius и на Honda - хибридна Insight. Ръководството на Nissan очаква до 2012 г. да продава по 500 хил. електрически автомобили годишно.

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Юни	Юли
Суров петрол	NYMEX	USD/б	71.61	75.43
Брент	ICE	USD/б	77.93	77.93
Газовъл	ICE	USD/т	662.25	667
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	4.29	4.41
Бензин 95	NYMEX	USD/т	728	-
Нафта	NYMEX	USD/т	704	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Юни
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/т	173.25
Царевица	Yellow	CBT	USD/т	142.82
Ечемик	Feed	ASX	USD/т	173.85
Памук	No.2	NYBOT	USD/т	1779.54
Какао		NYBOT	USD/т	2812.00
Кафе	Arabica	NYBOT	USD/т	2960.76
Соя	No.2	ICE	USD/т	350.35
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/т	466.00

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	6894	6926
Калай	LME	USD/т	17487	17550
Олово	LME	USD/т	1910.5	1940
Цинк	LME	USD/т	2024.75	2055
Алуминий	LME	USD/т	2079	2101
Никел	LME	USD/т	21482	21555
Алуминиева сплав	LME	USD/т	1955.25	1970

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/т.р.у.	1232.2	1234.15
Сребро	LME	USD/т.р.у.	19.24	19.44
Платина	LME	USD/т.р.у.	1715.5	1720.5
Паладий	LME	USD/т.р.у.	524	528.5
Родий	LME	USD/т.р.у.	2750	2750

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent
1бу. овец = 15.4224 кг; 1 lb. = 0.4536 кг; 1 cwt = 50 кг; 1 gal. = 3.785 л; 1 MT = 1000 кг

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
Австралийски долар	AUD	1	1.2644
Бразилски реал	BRL	10	7.7382
Канадски долар	CAD	1	1.3241
Швейцарски франк	CHF	1	1.3248
Китайски ренминби юан	CNY	100	2.0272
Чешка крона	CZK	100	7.5544
Датска крона	DKK	10	2.6280
Естонска крона	EKK	10	1.2500
Британска лира	GBP	1	2.2502
Хонконгски долар	HKD	10	1.7820
Хърватска куна	HRK	10	2.6818
Унгарски форинт	HUF	1000	2.7210
Индонезийска рупия	IDR	10000	1.4825
Исландска крона	ISK	100	3.0119
Японска йена	JPY	1000	6.7442
Южнокорейски вон	KRW	100	1.5203
Литовски литас	LTL	1000	1.2179
Латвийски лат	LVL	10	5.6645
Мексиканско песо	MXN	1	2.7605
Малайзийски рингит	MYR	10	1.0905
Норвежка крона	NOK	10	4.1135
Новозеландски долар	NZD	10	2.4047
Филипинско песо	PHP	10	9.9854
Полска злота	PLN	10	3.0035
Нова румънска лея	RON	10	4.8614
Руска рубла	RUB	10	4.7382
Шведска крона	SEK	100	4.6552
Сингапурски долар	SGD	10	1.9333
Словашка крона	SKK	10	9.8964
Тайландски бат	THB	100	4.1997
Нова турска лира	TRY	10	9.4325
Щатски долар	USD	1	1.3840
Южноафрикански ранд	ZAR	10	1.8449

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.05.2010.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1.96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1.39553	-0.00089
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8.77447	-0.01341
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1.52418	-0.00620
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1.39503	-0.00089
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2.29342	0.01769
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7.68046	-0.01481
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2.62912	-0.00011
ЕСТОНСКА КРОНА	EKK	10	1.25000	0.00000
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2.28192	-0.01096
ХОНКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	2.01167	0.01491
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2.69584	-0.00052
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7.08300	-0.09567
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1.71506	0.00827
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3.46269	0.01517
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK	1000	6.74424	0.00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1.69263	0.02084
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1.38432	0.00681
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5.66448	0.00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2.76442	0.00000
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1.25551	-0.00368
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4.90416	0.03091
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2.53149	0.00702
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1.11304	-0.00203
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3.49730	0.02884
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4.90699	-0.03972
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4.67399	-0.00447
РУСКА РУБЛА	RUB	100	5.18341	-0.00172
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	100	2.04275	-0.00941
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1.13230	0.00690
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4.83458	0.02757
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	1.02169	-0.00177
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1.56567	0.01182
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2.07945	0.00593
ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	1942.73000	20.52000

Обмenni курсове на чуждестранните валути към лева за 17.05.2010 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Райфайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ	Capital Management	Raiffeisen	Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 14.30 ч. на 12.05.2010 г.					Цена при обратно изкупуване
					До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 000 евро	
Фондове на Райфайзен Капиталманаж Гезелшафт м.б.Х. за дата 12.05.2010 г.										
Райфайзен-Долар ShortTerm-Облигации			консервативен	USD	156.29	155.53	154.77	154.39	152.48	152.48
Райфайзен-Европос-Облигации			консервативен	EUR	11.78	11.72	11.66	11.63	11.49	11.49
Райфайзен-Глобални-Облигации			консервативен	EUR	84.03	83.62	83.21	82.80	81.58	81.58
Райфайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран			балансиран	EUR	99.72	99.24	98.76	98.27	96.82	96.82
Райфайзен-Глобален-Балансиран			балансиран	EUR	778.91	775.13	771.34	767.56	756.22	756.22
Райфайзен-Европейски-SmallCap-Компании			високодоходен	EUR	167.21	166.42	165.62	164.82	159.25	159.25
Райфайзен-Глобални-Основи-Акции			високодоходен	EUR	82.08	81.68	81.29	80.89	78.92	78.92
Райфайзен-Глобален-Акции			високодоходен	EUR	161.42	160.64	159.87	159.09	155.21	155.21
Райфайзен-Еврозападно-Европейски-Акции			високодоходен	EUR	308.39	306.92	305.45	303.98	293.70	293.70
Райфайзен-Евразийски-Акции			високодоходен	EUR	192.14	191.22	190.31	189.39	182.99	182.99
Райфайзен-НововъзникващиПазари в Акции			високодоходен	EUR	237.70	236.57	235.44	234.30	226.38	226.38
Райфайзен-Русия-Акции			високодоходен	EUR	85.63	85.22	84.81	84.40	81.55	81.55
Райфайзен-Израел-Облигации			консервативен	EUR	233.29	232.18	231.07	229.96	222.18	222.18

Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rcm.at и www.pavla.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Бн. ст.ст.	ЦОМ	Доходност и Риск							
				От началото на годината (вс се анюализира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. предп. (анюализирана)	Начало на публ. предлагане			
Авора Капитал АД											
Авора Кепитъл - Балансиран	балансиран	5.0031	5.0281	5.2032	5.0031	4.9030	-5.84%	11.24%	-10.74%	-25.91%	21.01.2008
Авора Кепитъл - СЛОВА COMMODY FUND	фонд в акции	6.7523	6.7861	7.0224	6.7523	6.6173	-4.68%	12.81%	-10.03%	-15.67%	23.01.2008
ДФ Авора Кепитъл Югоизточна Европа	високодоходен	10.1035	10.2551	10.5076	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	23.09.2009
Активна Асет Мениджмънт АД											
ДФ Активна Високодоходен	фонд в акции	2.3518			2.3518		-5.64%	27.20%	-2.69%	-58.37%	12.11.2007
ДФ Активна Балансиран	балансиран	2.7725			2.7725		-6.79%	23.68%	-5.81%	-52.10%	12.11.2007
Астра Асет Мениджмънт АД											
ДФ Астра Кеш	паричен пазар	до 249999.99 лв.	над 250 000 лв.	до 6 месеца	над 6 месеца						
ДФ Астра Кеш	балансиран	11.0242	11.0187	11.0222	11.0132	11.0132	2.57%	0.12%	6.77%	6.26%	06.10.2008
ДФ Астра Баланс	балансиран	10.7283	10.6749	10.5682	10.6215	10.6215	-0.32%	4.45%	6.56%	4.23%	06.10.2008
ДФ Астра Плюс	фонд в акции	9.9801	9.9304	9.7814	9.8311	9.8311	-3.41%	7.20%	4.81%	-0.44%	06.10.2008
БенчМарк Асет Мениджмънт АД											
ДФ БенчМарк Фонд:1 Акции и Облигации	балансиран	13.4579			13.3247		-0.72%	6.60%	8.10%	6.77%	14.12.2005
ИД БенчМарк Фонд:2 Акции	фонд в акции	8.1672			8.0863		-3.46%	12.76%	-0.48%	-4.34%	01.03.2006
ДФ БенчМарк Фонд:3 Сектор Недвижими Имоти	балансиран	5.2753			5.2231		-10.77%	10.01%	-8.62%	-15.40%	21.06.2006
ДФ БенчМарк Фонд:4 ЕНЕРГЕТИКА	фонд в акции	8.2808			8.0396		1.51%	13.70%	11.99%	-9.16%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд:5 ШИЕ	фонд в акции	6.9494			10.9740		6.94%	9.72%	14.78%	4.18%	05.02.2008
БенчМарк Фонд:6 Паричен	паричен пазар	11.7057			11.7057		3.18%	0.21%	8.97%	8.42%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД											
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в облигации	81.9828	81.9828		81.9828		-1.15%	2.82%	5.54%	-5.31%	20.11.2006
ДФ Европа	фонд в акции	49.2822	49.0358		49.2822		-5.04%	1.86%	-2.99%	-14.94%	20.11.2006
ДФ Балкани	фонд в акции	70.9453	70.9453		70.9453		2.91%	4.91%	10.91%	-11.14%	03.10.2007
Барчев Мениджмънт Къмплани ЕАД											
ДФ Барчев Високодоходен Фонд	фонд в акции	103.0122			101.4786		-0.41%	2.07%	1.69%	0.68%	04.01.2007
ДФ Барчев Балансиран Фонд	балансиран	83.0536			81.8170		-				

Цената на петрола може да достигне до 100 USD/б

Петролът може да достигне шоковата цена от 100 USD/б. Това прогнозира индийският милиардер Мукеш Амбани, директор на най-голямата компания за рафиниране на петрол в света - Reliance Industries Limited.

Индустрията трябва да се подготви за цена на нефта от порядъка на 100 USD/б, категоричен е той. Според него основната причина за това ще бъде все по-нарастващото потребление от страна на азиатските държави и главно на Китай. Също така не може да се остави настрана фактът, че откриването на нови нефтени полета става все по-скъпо,

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

” **На борсата в Ню Йорк цената на суровия петрол с доставка през юни отчете понижение от 1.20% до 73.51 USD/б**

а в състояние на финансова криза компаниите са склонни да отделят все по-малко средства за тази дейност.

Това мнение се подкрепя и от Виктор Шум, главен изпълнителен директор на Purvin&Gertz Inc. Той потвърждава становището на Амбани, че цената по-скоро ще се качва, отколкото да слиза. Също така добавя, че стойността на петрола до края на 2010 г. ще се движи в порядъка на 70-100 USD/б.

Тези цифри съвпадат и с очакванията на Bank of America Merrill Lynch. За анализаторите там няма

► **Откриването на нови нефтени полета става все по-трудно и все по-скъпо**

СНИМКА BLOOMBERG

съмнение, че в края на тази година котировките ще прекратят границата

от 100 USD/б най-вече заради увеличеното търсене на суровината от

страна на развиващите се държави.

Двете най-бързо развиващи се икономики - Китай и Индия, също ще са фактор при увеличението на цената, като прогнозите за тях са за увеличаване на консумацията на гориво с три пъти по-бързи темпове в сравнение със средното ниво на останалите държави по света. На борсата в Ню Йорк цената на суровия петрол с доставка през юни отчете понижение от 1.20% до 73.51 USD/б. При сорта Брент понижение също имаше, то стигна 2.91% и се търгуваше за 77.78 USD/б.

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

ПОКАНА ЗА СВИКВАНЕ НА ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА "СВЕТИ СВЕТИ КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ" АД - гр. Варна, вписано в Търговския регистър при Агенция по вписвания с ЕИК 813194292

Управителният съвет на "СВЕТИ СВЕТИ КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ" АД, гр. Варна на основание чл. 223 ТЗ и чл.115 от ЗППЦ свиква редовно Общо събрание на акционерите, което ще се проведе на 25 юни 2010 г. от 10.00 ч. в гр. Варна, к.к. "Свети Свети Константин и Елена", хотел "Азалия", при следния дневен ред:

1. Разглеждане доклада на Управителния съвет за дейността на дружеството през 2009 г. годишния финансов отчет за 2009 г., консолидираните финансови отчети за 2008 г. и 2009 г., доклада да Одитния комитет и доклада на регистрирания одитор към финансовите отчети.

Проект за решение - ОСА приема доклада на Управителния съвет за дейността на дружеството през 2009 г., годишния финансов отчет за 2009г., консолидираните финансови отчети за 2008г. и 2009г., доклада на Одитния комитет и докладите на регистрирания одитор към финансовите отчети.

2. Разглеждане доклада на директора за връзки с инвеститорите за 2009г.

Проект за решение - ОСА приема доклада на директора за връзки с инвеститорите за 2009г.

3. Разглеждане на предложение за освобождаване от отговорност членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет за дейността им през 2009 г.

Проект за решение-ОСА освобождава от отговорност членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет за дейността им през 2009 г.

4.Разглеждане на предложение за избор на регистриран одитор за проверка и заверка на годишния финансов отчет за 2010 г.

Проект за решение - ОСА приема предложението на Управителния съвет и препоръката на Одитния комитет за назначаване на регистриран одитор за 2010г.

5.Разглеждане предложение за решение за разпределение на финансовия резултат /печалбата/ на дружеството за 2009 г.

Проект за решение - ОСА приема предложението на Управителния съвет за разпределение на печалбата, като същата не се разпределя и се отнася към балансното перо неразпределена печалба.

6. Разни.

Поканват се всички акционери да присъстват на събранието лично или чрез упълномощен представител. Регистрацията на акционерите и техните пълномощници започва в 9,00 часа в деня и на мястото на провеждане на Общото събрание на акционерите. При липса на кворум, на основание чл.227 от ТЗ и чл.115, ал.12 от ЗППЦ, събранието ще се проведе на 12 юли 2010 г., в 10,00 часа на същото място и при същия дневен ред. В дневния ред на новото заседание не могат да се включват точки по реда на чл.223 а от ТЗ.

Към датата на решението за свикване на Общото събрание, общия брой на акциите и правата на глас в Общото събрание възлизат на 2 309 561 броя.

Акционерите имат право да включат въпроси в дневния ред на Общото събрание по реда на чл.223 а от ТЗ.

Акционерите имат право да правят предложения за решения по въпроси, включени в дневния ред, най-късно до момента на подлагане на гласуване на съответното предложение от дневния ред в деня на провеждане на заседанието.

Акционерите имат право да поставят въпроси по време на провеждане на заседанието.

Акционерите - юридически лица се представляват от законните си представители, като се легитимират с удостоверение за актуална съдебна регистрация, лична карта и депозитарна разписка, удостоверяваща броя

на притежаваните акции. Пълномощниците на акционерите - юридически лица се легитимират с писмено, изрично, нотариално заверено пълномощно, издадено за това Общо събрание на акционерите на дружеството от законния представител на акционера и отговарящо на изискванията на закона, удостоверение за актуална съдебна регистрация на юридическото лице, лична карта и депозитарна разписка, удостоверяваща броя на притежаваните акции.

Акционерите - физически лица се легитимират с представяне на лична карта и депозитарна разписка, удостоверяваща броя на притежаваните акции, а в случай че са пълномощници и с писмено, изрично, нотариално заверено пълномощно, издадено за това Общо събрание на акционерите на дружеството, отговарящо на изискванията на закона.

Образците, които се използват за гласуване чрез пълномощник, са част от писмените материали за Общото събрание и са публикувани на Интернет страницата на дружеството. На Интернет страницата на дружеството са публикувани и начините за получаване на пълномощниците чрез електронни средства.

Дружеството ще бъде уведомявано за извършени упълномощавания по електронен път по следния начин: чрез e-mail на дружеството www.stconstantine.bg

На основание чл.115 б от ЗППЦ правото на глас в Общото събрание се упражнява от лицата, вписани в регистрите на Централния депозитар като акционери 14 дни преди датата на общото събрание, като в това общо събрание имат право да гласуват лица, вписани в регистрите на Централния депозитар не по-късно от 11 юни 2010 г.

Писмените материали по дневния ред са на разположение на акционерите в гр. Варна, к.к. "Свети Свети Константин и Елена"-административна сграда, в управлението на дружеството всеки работен ден от 10.00 до 12.00 часа.

Интернет страницата на дружеството е www.stconstantine.bg
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР: ЕЛЕНА КОСЕВА ЖЕЛЯЗКОВА

СЪОБЩЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА ЧРЕЗ ТЪРГ С ТАЙНО НАДДАВАНЕ № 0983/2001/183804/20.04.2010

Подписаният МАРИАНА АТАНАСОВА, публичен изпълнител при Териториална дирекция гр. София на НАП, Дирекция "Събиране", съобщавам, че по изпълнително дело № 983/2001г. по описа на същата дирекция ще се проведе търг с тайно наддаване, по реда на чл. 251 - чл. 254 от ДОПК, в сградата на ТД - гр. София, ул. „Триадица“ №2, на 27.05.2010г., от 15.30 ч. на следния недвижим имот: УПИ №IX в кв. 197 по плана на гр. Ботевград, с площ от 9 985кв.м./девет хиляди деветстотин осемдесет и пет/, граничещ с парцел I, УПИ X и УПИ XII в кв. 197, разположен върху новообразувания "цех за подготовка на профили" и сгради: хале №1 със ЗП= 1728кв.м./хиляда седемстотин двадесет и осем/, хале №2 със ЗП=3 888.00кв.м./три хиляди осемстотин осемдесет и осем/, при първоначална цена 138000.00лв. /сто тридесет и осем хиляди лева/

Огледът на имота ще се извършва всеки присъствен ден от 18.05.2010 г. до 26.05.2010 г., от 9.00 ч. до 16.00 ч., на адрес: гр. Ботевград, Софийска област, ул. „Академик Стоян Романски“ №46, задния вход.

Предложенията за участие в търга се подават в сградата на Териториална дирекция гр. София на НАП, Дирекция „Събиране“, ул. „Триадица“ №2 всеки присъствен ден от 19.05. 2010г. до 26.05. 2010г., от 9.00 ч. до 17.00ч., стая №10 или по пощата.

Разглеждането на предложенията ще се извърши на 28.05.2010г. от 15.30 ч., в сградата на Териториална дирекция гр. София на НАП, Дирекция „Събиране“ - гр. София, ул. „Триадица“ №2 ет.б, търгова зала.

Депозитът за участие в търга, в размер на 20 на сто от обявената начална продажна цена, се внася по банков път до 25.05.2010г., в ТБ "УниКредит Булбанк АД, IBAN: BG54UNCR96603320296613, BIC: UNCRBG5F.

Условията и правилата за провеждане на търга, както и списък на вещите с тяхното описание и продажна цена са на разположение в сградата на ТД, гр. София Офис гр. София и на страницата на НАП в ИНТЕРНЕТ на адрес: www.nap.bg.

За контакти: телефон 02/9859 5359.

ОБЩИНА СТАРА ЗАГОРА 6000 СТАРА ЗАГОРА, бул. "Цар Симеон Велики" 107, тел.042/614 614, факс 042/25 91 32

ОБЯВЛЕНИЕ

На основание чл. 121, ал. 1 във връзка с чл. 62а, ал. 2 и 3 от Закона за устройство на територията,

Уведомяваме всички заинтересувани лица, че на 08. 06. 2010 г. от 10,00 часа в Зала-фойе на партерния етаж на Община Стара Загора, ще се проведе обществено обсъждане на проект ПУП-изменение на план за регулация на УПИ XIV за озеленяване, кв. 28, Лозенец, гр. Стара Загора. До деня на общественото обсъждане проекта ще се намира в сградата на Община Стара Загора, ет. 5, стая 515.

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013

Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“

PROJECT BG161PO003 – 4.2.01-0001, PROJECT "PROMOTION OF THE INTERNATIONALIZATION OF THE BULGARIAN ENTERPRISES"

Проект № BG161PO003 – 4.2.01-0001, ПРОЕКТ „НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“

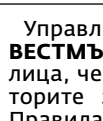
This project is financed by the European fund for regional development through an Operational programme "Development of the competitiveness of the Bulgarian economy" 2007-2013

Този проект е получил финансиране от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013

ИАНМСП организира българско национално участие в международното изложение за стоматологична техника IDS 2011

Във връзка с организирането на промоционални дейности за 2010-2011 г. по Проект „Насърчаване на интернационализацията на българските предприятия“, по който ИАНМСП е институционален бенефициент, агенцията стартира подготовка за българско национално участие в международното изложение Summer Fancy Food Show 2010, 27-29 юни 2010 г., Кьолн, Германия.

Краен срок за заявка на участие – **21.05.2010 г.**
За допълнителна информация заинтересованите могат да посетят интернет страницата на ИАНМСП – www.sme.government.bg.

Управляващо дружество **ИНТЕРКАРТ ИНВЕСТМЪНТС АД** уведомява всички заинтересовани лица, че на основание решение на съвета на директорите за прекратяване на ДФ Оптима Селект, Правилата на Фонда и чл. 193, ал. 10 от ЗППЦ, преустановява издаването, продажбата и обратното изкупуване на дялове на ДФ Оптима Селект считано от 13 май 2010г.

Допълнителна информация може да бъде получена на адреса на управляващото дружество – бул. Джеймс Баучер №76а, всеки работен ден от 9:00 ч. до 18:00ч., както и на телефон 02/ 806 59 11, считано от датата на публикуване на това съобщение.

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013

Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“

PROJECT BG161PO003 – 4.2.01-0001, PROJECT "PROMOTION OF THE INTERNATIONALIZATION OF THE BULGARIAN ENTERPRISES"

Проект № BG161PO003 – 4.2.01-0001, ПРОЕКТ „НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“

This project is financed by the European fund for regional development through an Operational programme "Development of the competitiveness of the Bulgarian economy" 2007-2013

Този проект е получил финансиране от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013

ИАНМСП организира българско национално участие на Международното изложение Summer Fancy Food Show 2010

Във връзка с организирането на промоционални дейности за 2010 г. по Проект „Насърчаване на интернационализацията на българските предприятия“, по който ИАНМСП е институционален бенефициент, агенцията стартира подготовка за българско национално участие в международното изложение Summer Fancy Food Show 2010, 27-29 юни 2010 г., Ню Йорк, САЩ.

Краен срок за заявка на участие – **18 май 2010 (вторник)**.
За допълнителна информация заинтересованите могат да посетят интернет страницата на ИАНМСП – www.sme.government.bg.

Белославско стъкло
ИНХОМ
www.inhomglass.com

БЕЛОСЛАВСКО СТЬКЛО

**ИНХОМ АРТ ГЛАС
ВАРНА**

тел. 05112 2118
GSM 0888224784

Пари

Цена за публикация:
0.66 лв./колон мм/ без ДДС

За допълнителна информация и заявки:
тел.02/4395 853,
e-mail: reklama@pari.bg

Компаниите инвестират все повече в собствени сайтове

За рекламните агенции и за медиите остава по-малък бюджет

С възстановяването на основните икономии в света рекламните агенции и собствениците на медиите постепенно започват да увеличават печалбите си. Макар че традиционно ефектът при тях се забелязва по-късно, като цяло този бизнес отразява ръста на brutния вътрешен продукт.

Добре, но не чак толкова

Излезлите наскоро резултати за първото тримесечие на годината са оптимистични. Трябва обаче да се отчете фактът, че в сравнение с изключително слабото начало на 2009 г. всичко изглежда добро. Агенциите и медийните компании все още трудно сключват сделки с рекламодатели, а не се очаква и значителен бум през втората половина на годината. Проблемите в еврозоната допълнително носят несигурност за пазара.

Платените линкове

Разходите за реклама в

света през тази година се очаква да нараснат с 2.2%, основно благодарение на платените линкове, смятат от медийната агенция ZenithOptimedia. По-добри резултати се очакват и при телевизионните и кинорекламните реклами. Като цяло обаче интернет привлича ресурси от другите медии.

Смяна на модела

Забелязва се още една структурна промяна на пазара, която започна още преди рецесията. Това е, че компаниите инвестират все по-голяма част от маркетинговите си бюджети в собствените си сайтове вместо във външни медии. Развитието на технологиите им позволява да общуват директно с клиентите си, а социалните мрежи като Facebook и Twitter предлагат възможност да се мултиплицира ефектът на корпоративните съобщения. Фирмите вече харчат повече от половината от бюджетите си за онлайн маркетинг за своите собствени сайтове. Така частта, която отива за външна реклама, намалява, което неизбежно се отразява на агенциите.

▶ Развитието на технологиите позволява на все повече компании да общуват директно с клиентите си

По оценки на експерти компаниите в САЩ тази година ще инвестират около 63 млрд. USD в собствените си сайтове.

Алтернативни решения

И докато повечето рекламни агенции ще успеят да се адаптират към новите пазарни условия, нещата

за медийните групи стоят по-различно. Затова и те вече започват да търсят по-радикални решения, като например да си купят потенциални клиенти. Наскоро издателят на сп. Cosmopolitan - медийната компания Hearst, обяви, че купува компанията за дигитален маркетинг iCrossing за около 375 млн. USD.

Потребителите не вярват много на социални мрежи

Роднините и приятелите остават най-надежден източник на информация

социалните мрежи, на които вярват 12% от запитаните. На последно място само с 8% са форумите, блогите и чатове.

Потребителите не вярват на социалните мрежи, форумите и блогите толкова, колкото на радиото, телевизията и вестниците. Това показва проучване на рекламния пазар във Великобритания, САЩ и Канада, проведено от Vision Critical. На първо място обаче остава мнението на семейството и приятелите.

Семейство и приятели

Около 80% от хората вярват най-много на това, което им казва семейството, а 70% залагат на приятелите си. За 45% от участниците в допитването радиото е надежден източник на информация. Около 39% посочват новините в интернет, а 38% разчитат на телевизията. Следват печатните вестници (33%) и печатните списания (24%) като източник на информация. Едва след тях по надеждност се нареждат

За рекламите в мрежите

Ако обаче даден продукт или марка се обсъжда в социалните мрежи с роднини и приятели, доверието се повишава, сочат данните от проучването. Като цяло потребителите на мрежите не са против рекламите в тях. Според 48% от запитаните в САЩ (39% във Великобритания и 43% в Канада) мрежите са подходящо място за рекламиране. Нещо повече, такива реклами са довели и до покупки - 18% от американците, 14% от британците и 13% от канадците са пазарували по този начин.

18

▶ процента от американците са купували продукт, рекламиран в социална мрежа

Кралят на продажбите Джефри Гитомър идва в България

На 28 май той ще изнесе седемчасов семинар в Зала 1 на НДК

Как да продаваме непрестанно? Отговорът на този въпрос не е труден за Джефри Гитомър. Неслучайно той е известен и като "крал на продажбите".

Добрата новина е, че през май идва в България и можете да му зададете въпроса лично. Американският експерт ще проведе публичен семинар на 28 май.

Очаква се около 1500 бизнес лидери и експерти да отидат в Зала 1 на НДК, за да чуят какво има да им каже за съвременния маркетинг и начини за увеличаване на продажбите.

Регистрацията за семинара се извършва единствено онлайн на www.orgonica.bg.

Кой е Гитомър?

Името на Гитомър вече е като запазена марка в сферата на продажбите. Той е работил като консултант за някои от най-великите брандове в съвременната маркетингова история. BMW, AT&T, Carlsberg, GlaxoSmithKline, AC Nielsen, IBM, The New York Post са само част от дългия половин страница списък.

Джефри Гитомър е не само креативен, но и склонен да споделя своите идеи,

„Джефри Гитомър е не само креативен, но и склонен да споделя своите идеи, затова е и сред най-търсените лектори на публични семинари и дискусии

затова е и сред най-търсените лектори на публични семинари и дискусии.

Всяка година "кралят на продажбите" изнася над 100 публични презентации за методите, които карат хората да купуват непрестанно.

Освен това Джефри Гитомър разработва и поддържа онлайн обучаващи програми върху продажбите, лоялността на клиента и личностното развитие.

Гитомър лекторът

През 1997 г. Джефри Гитомър е награден с титлата Certified Speaking Professional (CSP) на Националната асоциация на лекторите (НАЛ) - най-високото отличие на орга-

низацията.

През 2008 г. е официално приет в Speaker Hall of Fame на НАЛ.

Той е удостоен с титлата CPAE (Counsel of Peers Award for Excellence), която се дава за високи постижения в областта на презентациите.

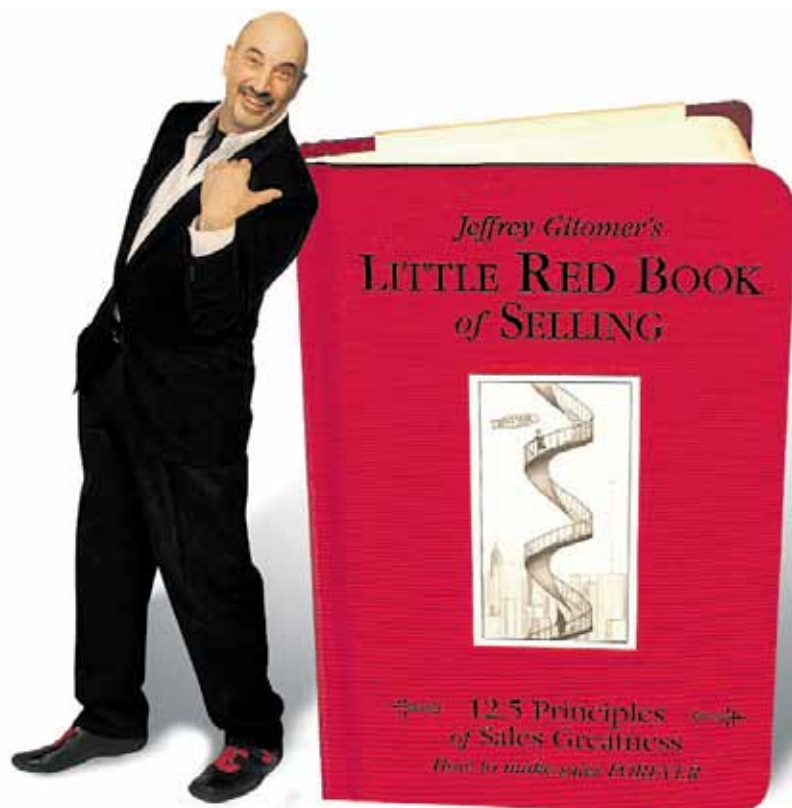
С подобно отличие могат да се похвалят общо 191 световно признати лектори, сред които Роналд Рейгън, Арт Линклетър, Колин Пауъл, Норман Винсът Пийл, Ърл Найтингъл, Брайън Треиси и Зиг Зиглър.

Гитомър авторът

Ако не успеете да се срещнете с Джефри Гитомър, за да разберете защо е заслужил тези няколко отличия на висшия пилотаж на лекторството, резервният вариант е да се запознаете с него чрез книгите и статиите му.

Той е автор на рубриката "Търговски подходи", която се публикува в бизнес издания и вестници в САЩ и Европа. Според статистиката тя се чете от повече от 4 млн. души всяка седмица.

Вече са преведени на български език и две от книгите му - "Малка червена книга за успешните продажби", чието заглавие говори само за себе си, и "Малка зелена книга за постигане на своето", която може да ви научи да овладеете силата на убеждаването.

Философия

Мъдри мисли за продажбите

1 Защо хората купуват? Те хиляди пъти по-важно от Как продавам?

2 Харесването е най-мощният двигател в търговските отношения. Харесването води до доверие. Доверието води до покупка. Покупките водят до установяване на трайни връзки. Това не е просто верига от житейски отношения, това е жизненоважен пазарен цикъл.

3 Вместо да умуваш в края на месеца, започни да мислиш в края на всеки работен ден.

4 За да си ВРЪХ за другите, първо трябва да си ВРЪХ за себе си.

5 В продажбите не е важно кого познаваш. В продажбите е важно кой те познава.

6 Няма трудна продажба, има сърцата продажба. Добрите въпроси водят до

сърцевината на проблема/нуждата/ситуацията много бързо - без купувачът да се чувства притиснат.

7 Ако ги накараш да се смеят, ще купят от теб! Смяхът печели трайни клиенти.

„Цитатите са от „Малка червена книга за успешните продажби“ на Джефри Гитомър

25 май

Собственикът на Benev Limited Боян Бенев за предимствата да правиш бизнес у нас

31 май

Как се продават диаманти в България

Критерии

- Собствен бизнес или мениджърска позиция
- Участие в иновативни проекти или добри позиции на пазара
- Изрядни платци към държавата
- Социална отговорност
- Предимство - управление на проекти и бизнес на външни пазари
- Възраст до 35 години

Конкурсът продължава. Очакваме предложения кой млад мениджър да бъде представен във в. "Пари" на e-mail: szheleva@pari.bg

NEXT GENERATION 2

Редактор:
Светлана Желева
szheleva@pari.bg
tel. 4395-871

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

Предизвикателството да си кредитен мениджър

Малкият град дава повече възможности за собствен бизнес, а столицата за кариера, твърди Костантина Данева, мениджър в „Кредитекс“

Човек има по-добра възможност за реализиране и лично израстване в София. За собствен бизнес по-малкият град крие повече възможности, но когато си служител в дадена компания, столицата става притегателен център за кариера. Виждаш как се вземат решенията, често сам участваш в тях, работата в централен офис крие повече истински предизвикателства, смята Костантина Данева, мениджър „Кредитни консултанти“ в „Кредитекс“. Един служител може да се докаже за около една година и затова на всеки трябва да му се даде време да навлезе в работата, да се почувства част от колектива, да усети духа и ценностите на компанията, да покаже резултати. Намерих си работата, която търся: тя ми дава свобода на вземания на решения, да правя нещата по начина, по който ще се получат най-добре, казва мениджърката.

Темпо

Животът на Костантина през последните 5 години е динамичен - преместват се да живеят от Варна в София, имат второ дете, избират си жилище в столицата. По всичко личи, че мениджърката е постигнала завидния баланс между работа и семейство. Младата жена управлява около 50 души. Занимава се с обучението на кредитните консултанти на компанията, с оценката на риска на кредитните предложения, представянето им на кредитен съвет, както и с оперативна комуникация с консултантите.

Усилията ми са насочени предимно към това да обединявам, мотивирам и подкрепям широк кръг от специалисти, които развиват допълнителен бизнес в сферата на кредитните услуги. Те трябва да се чувстват част от екипа на „Кредитекс“, макар и да не работят в нашите офиси в София, Варна, Пловдив и Бургас, пояснява тя.

От една страна, трябва да създам и поддържам доверие в нашите кредитни консултанти, а от друга - като техен мениджър трябва да подложам на сериозна проверка и анализ направените от тях кредитни предложения, както и да ги съветвам и обучавам. В повечето случаи това се оказва трудно, като отглеждането на дете - хем трябва да го обичаш, хем трябва да го контролираш, с тази разлика, че голяма част от тях са доста по-улегнали от мен, с богат житейски опит, посочва тя.

Да преборим кризата

В сегашната ситуация на спад на цените на имотите за фирмите е по-изгодно да използват недвижимостите си като обезпечение по бизнес ипотечен кредит, отколкото да се опитват да ги продават. В условия на криза е разумно бизнесът да тегли по-дългосрочни кредити, тъй като те дават по-добра възможност на фирмите да разполагат със свежи пари днес, а да ги изплащат разсрочено в бъдещето, когато най-вероятно икономическата обстановка вече ще се е стабилизирала. При равни други условия по-дългосрочният бизнес ипотечен кредит означава по-малка сума за месечните погасителни вноски и съответно повече за оборотен капитал, смята Костантина Данева.

Да преборим кризата, това е колкото шеговито, толкова и сериозно. За мен всеки клиент е със собствена житейска и бизнес ситуация, собствен казус, който трябва да вземе предвид. Затова в този смисъл се възприемам и като финансов съветник, партньор, а понякога и приятел. Изпитвам радост, когато виждам как бизнесът на даден клиент преди няколко години е бил на стартово ниво, а след това благодарение на нашата помощ се е развил.

Развитието на мениджъра не трябва да се фаворизира,

има успешни и неуспешни ръководители. И все пак това, което ги отличава, е, че по-старото поколение управленци имат изградени стереотипи на работа и не смеят да ги разчупят, защото се страхуват да рискуват. По-младите гледат по-оптимистично и поемат повече рискове, макар по-късно да се оказва, че не са били прави. И още нещо, работата на финансиста не е скучна, макар че битува подобно мнение, защото по цял ден са в офиса, сред грамада документи. В трудни моменти си пожелавам да имам работа, свързана с хубави моменти за хората - булченски магазин, магазин за бебешки дрешки...

В „Кредитекс“ Костантина става и психолог. Мит е, че можеш да разбереш някого 100%, но освен зрителното впечатление и мнението от общуването вниманието е насочено към подготвеното кредитно предложение и анализа, който правят за него въз основа на множество документи и проверки. Анализът на всеки кандидат е индивидуален. Стремим се на фирмите да не им се налага да „се нагаждат“ към предварително дефинирани „кредитни продукти“ или „програми“, а да ни кажат какво точно искат да направят, за да им предложим най-доброто. Стремим се да не се поддаваме на всеобщото увлечение да даваме кредити на всяка цена. И сега оценяваме, че тази политика - да бъдем по-предпазливи, дори по-благоразумни - е била правилната, добавя мениджърката.

Хоби

Костантина обича да рисува - в момента живописва детските стаи. Влече я интериорният дизайн, обича да плете и да шие, с две думи - да прави красиви неща с ръцете си. Даже обмисля да си направи домашна работилница. Хубаво е, че със съпруга ми успяхме да се изградим като специалисти, това ни

Визитка**Коя е Костантина Данева**

► Костантина Данева е мениджър „Кредитни консултанти“ в кредитиращата

компания „Кредитекс“ от 2004 г.

► Пет години е финансов анализатор в Българо-американска кредитна банка, клон Варна.

► Преди БАКБ е работила в сферата на международна-

та търговия и туризма.

► Костантина има бакалавърска степен по маркетинг и мениджмънт от Варненския икономически университет (1998 г.).

► Владее английски и немски език.

► Намерих работата, която търся. Тя ми дава свобода да вземам решения, казва Костантина Данева

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

дава самочувствие.

Като се ожених, шеговито казвах, че моите пари са си мои, а неговите - общи.

Сега той отговаря за спестяванията, а аз се занимавам с текущите разходи - седмични и ежемесечни

харчове. Той е по големите покупки, а аз по малките, обобщава тя.

Светлана Желева

Кандидатите за работа не умеят да се продават

Ако човек не е мотивиран, какъвто и специалист да е, резултатите никога няма да са добри

Дискусия за кариерното развитие на младите хора организираха студентите от Колежа по мениджмънт, търговия и маркетинг по повод 20-годишнината от създаването на висшето училище. Тя се проведе с участието на мениджъри в областта на информационните технологии и софтуерни продукти, търговията с автомобили и публичните комуникации.

Разковничето

Повече хъс, риск и креативни идеи препоръчаха мениджъри от водещи компании на студентите от Колежа по МТ&М. Условието за развиване на бизнес в България са много по-добри в сравнение с тези във Великобритания. В много сектори на икономиката нивото на конкуренцията у нас е направо смешно. Това мнение изрази собственикът на Benev Limited Боян Бенев. Бизнесменът се позова на опита, който има в Англия с дейността на брокерската си агенция. Заради успешния си старт той е обявен за най-добър млад предприемач на Обединено кралство Великобритания за 2007 г. В момента стагнацията в Англия е сериозна, а конкуренцията и пренасищането на пазара правят развиването на идеите по-трудно, отколкото в България, категоричен е младият предприемач.

Той препоръча на младите хора у нас смело да правят своите бизнес планове и да ги реализират, тъй като все още нямат какво да губят.

Идеи и хъс

„На 19 години целта ти не е да си милионер, а да успееш. Иновативните идеи и хъсът могат да заместят дългогодишния опит и знания“, смята и генералният мениджър на JT International Bulgaria Борис Колев. „Средната възраст в нашата компания е около 22 години, но сме успешни заради креативността, която проявяваме всеки ден“, заяви той.

„Най-важното е винаги да имаш следваща идея, винаги да си първи“, обясни пътя към успеха и директорът на колежа доц. д-р Ана Хубанова.

Има достатъчно перспективи пред младите хора у нас. Това бе мнението и на зам. изпълнителния директор на Софийската стокова борса Симеон Елазаров. „Сега икономиката у нас е достатъчно демократизирана и всеки може само да се огледа и да намери златната възможност“, обясни експертът. Според него бъдещето на младите в момента е в предприемачеството с хъс и активност.

Според Милан Зарев от продуцентската компания Old School Productions, ако човек не е мотивиран в работата си, какъвто и специалист да е, резултатите никога няма да са добри. Най-важно е желанието за работа, категоричен е той.

Малко са кандидатите за работа, които умеят да

► Козовите за успешно представяне на интервю са в ръцете на самия кандидат, убеден е мениджърът Атанас Ангелов

СНИМКА СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

се продават на трудовия пазар. Това важи особено за младите специалисти. „Да направите впечатление, да ви забележат, това е нещото, което е задължително за всеки, който търси работа. В лавината от стотици имейли и подадени онлайн автобиографии и мотивационни писма трябва да намерите начин да се откритите“, съветва Атанас Ангелов, директор „Продажи и развитие на дилърската мрежа“ в „Тойота Балканс“ ООД.

Да се продадеш

Човек, когато си търси работата, трябва да е наясно, че продава себе си. И затова трябва да го направи по-най-добрия начин.

Всеки кандидат трябва да си даде отговор на въпроса защо иска да работи на тази позиция и в тази компания. Повечето интервюиращи

са опитни и веднага усещат дали човекът е запален от своята работа или кандидатства от немай-къде. Много млади хора идват напълно неподготвени за интервю, дори не знаят профила на фирмата, която търси служители - идват на интервю за работа на сляпо, разказва Ангелов.

„Разиграйте у дома възможните въпроси и отговорите, този сценарий нека да е в главата ви, това е много по-добре, отколкото да импровизирате на момента“, съветва специалистът. „Защото, ако ви липсва убедителност, няма как да докажете, че точно вие сте човекът, когото компанията иска да назначи“, допълва Ангелов.

Козове

Нивото на подготовка на интервюирувания винаги си проличава. Изхвърлете

сухите изрази и заучените клишета по време на интервю. Обяснявайте ясно, демонстрирайте увереност, говорете така, че да могат да ви прекъснат и да ви зададат въпрос, ако е необходимо.

„Задължително след приключване на интервюто попитайте кога ще са ясни резултатите. Ако ви кажат „не“, животът продължава. Не унивайте, попитайте дали предстои разширение на екипа на по-късен етап. Периодично се обаждайте и напомняйте за себе си. Говорете си с хората от този офис. В 90% от случаите това не се прави, а подобна настойчивост се забелязва“, убеден е Ангелов.

Статуквото в работата е равнозначно на смърт. Човек трябва да следи непрекъснато какво се случва на пазара, да е винаги в крак и да не спира да си задава въпроса: „Ако сега трябва да

ме наемат на работа, как да открия силните си страни“.

Лидерът гради лидери

„У нас повтаряме почти до втръсване, че има глад за кадри, но без да уточняваме, че се търсят мотивирани служители. Добрият лидер изгражда лидери в организацията си, а добрият мениджър подготвя заместниците си. Ако това не се случи, вариантите са два - или организацията ще започне да буксува, или ще стане ясно, че този човек не може да работи с талантлив хора“, обобщава още Ангелов.

„Всеки е различен. Ясно е, че човек не може непрекъснато да бъде на върха на мотивацията, но има една работеща теория за ситуационното лидерство. Според нея служителите минават през 4 фази в своята професия. Първите са мотивирани, но без достатъчно знания, а вторите - мотивирани и със солидни знания. В третата схема попадат немотивирани, които обаче си вършат работата чудесно. Четвъртият вид служители нямат нито едното, нито другото. Тук ролята на мениджъра е да намери верния подход в ситуацията и да я обърне в положителна посока, както за служителите, така и за компанията. В първата фаза обучават служителите, за да се научат и да ги докарат до втората фаза - когато им се делегира отговорности и се знае, че възложената работа със сигурност ще бъде свършена. Хората се мотивират по различен начин, невинаги парите са липсващият стимул“, обобщава Ангелов.

Светлана Желева

КОЯ Е ДРУГАТА СТРАНА ПО ВАШИЯ ДОГОВОР? РАЗБЕРЕТЕ, НО ПРЕДИ ДА СЕ ОБЪРКАТ НЕЩАТА!

Преди да подпишете, потърсете информация за фирмите в България. Всичко на едно място WWW.DAXY.COM

БОНУСИ
от 40% до 60%
от 10 до 20 май срещу всеки закупен достъп до цялата информация на ДАКСИ.

ДАКСИ

Институтът по биофизика спечели европроект за 773 хил. лв.

Старите ръководни структури в БАН трябва да си ходят, смятат младите учени

Трябва да има реформа в БАН, но това не бива да става, като се оряват финансите на академията, а като се сменят старите ръководни структури, смятат младите учени от БАН.

Трамплинът

„Академията е трамплин за амбициозните и мотивирани млади докторанти, постдокторанти и специализанти да правят наука и да продължат образованието си в чужбина. Дори и в условията на криза БАН дава най-много научна продукция. Ако академията се раздоби на отделни институти, от това ще пострада силно участието на младите учени в международни проекти“, коментира н.с. д-р Наталия Кръстева, която има многобройни специализации в Берлинския Insitut fur Polymer Forschung.

За идеализма

„Чист идеализъм е, че се

Акценти Стипендии от 2 хил. лв.

► Програмата, заложена в проекта, е образователна и ще даде възможност на 50-те млади учени да развият умения как се пишат и печелят проекти по български и международни научни програми и как се създават нови партньорства с цел развитие на биофизиката у нас, посочи Мая Величкова, научен секретар на проекта.

тар на проекта.

► В рамките на проекта са предвидени еднократни годишни стипендии в размер на 2 хил. лв. за участниците в проекта - докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени.

► Текущата им научна работа ще бъде подпомогната с апаратура и консумативи, като са предвидени и пари за участие в наши и международни научни прояви в областта на приложната биофизика, обясни още Величкова.

върнахме от престижни университети, за да правим наука у нас. Един от шансовете на младите учени е участието в международни проекти, което не се случва толкова често, колкото ни се иска“, заяви н.с. д-р Полина Кирова. Тя има куп дипломи от университета в Питсбърг, Пенсилвания, и е стипендиант по експериментална медицина на Фондация „Ал. фон Хумболт“ в Института Макс Планк в Гьотинген, Герма-

ния. Няма да е далеч времето, когато ще се потърси сметка и за това кой ограби нематериалните активи на България, в това число образованието и науката, прогнозира Андон Косев, директор на Института по биофизика към БАН. Според него все повече докторанти, постдокторанти, специализанти трябва да работят и в университети, и във фирми, като крайната цел е един ден те да преподават и в училищата, така

както е в Германия. Това ще се отрази положително на качеството на целия образователен и научноизследователски процес, убеден е Косев.

Проектът

Младите учени от Института по биофизика към БАН спечелиха двугодишен европроект за 773 хил. лв., който ще приключи през август догодина. Той е посветен на въвеждането и използването на нови методи и подходи в обучението на млади изследователи в областта на биофизиката. Целта е повишаване на тяхната квалификация и конкурентност в приложни направления като селско стопанство, екология и медицина. Договорът е спечелен през 2009 г. по схемата на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, програма „Подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени“, съфинансиран от Европейския социален фонд на ЕС и националния бюджет.

Светлана Желева

Интервю Проф. Григор Горчев, ректор на Медицински университет-Плевен:

Съвместни проекти с бизнеса ще вляят пари в образованието

Публично-частното партньорство е един от най-добрите работещи модели

► **Проф. Горчев, колко дупки се наложи да свиете бюджетния „колан“ на университета през тази година?**

- Ситуацията наистина е тежка. Субсидията ни беше намалена с 10 на сто. Имаме средства само за заплати, ток, вода и парно. Не можем да си позволим никакви инвестиции в учебния процес, а за едно висше учебно заведение това е сериозен проблем. Най-лошото е, че субсидията по отношение на научните проекти е много занижена - през миналата година разполагахме с около 700 000 лв., а за 2010-а имаме 100 000 лв.

Ниският бюджет влияе негативно и върху учебния процес, и върху научната работа в университета. Но ние разбираме, че ситуацията е трудна в цялата държава, и се съобразяваме с нея.

► **Как може да се увеличат собствените приходи на университета и да се намали зависимостта му от държавния бюджет?**

- Работим от доста време в тази насока. Университетът ни стои доста стабилно и на българския, и на европейския, и на азиатския пазар. Едно от перата за увеличаване на собствените приходи е обучението на чуждестранни студенти. Получава се обаче дисонанс. Ние сме държавно училище и би трябвало осигуряването на чуждестранните студенти да е държавна политика, а не политика на всяко отделно училище, както е в момента. За каква самостоятелност на висшите учебни заведения говорим, след като ние търсим собствени приходи не за реализацията на наши научни проекти, а за запълване на дупките в бюджетите ни.

► **А изходът какъв е?**

- Според мен изходът е в перспективни бизнес проекти по линия на публично-частното партньорство. В Плевен много добре си партнираме с „Чайкафарма“, която успя да изгради много добра кардиологична болница в материалната база на университета. Тази болница се развива доста добре и вече е акредитирана за учебен процес. Тя става база за обучение не само на студенти, но и на бакалаври, медицински сестри и т.н. Ето ви пример как чрез частната инициатива пари „отвън“ се вливат в образо-

ванието и го подобряват.

Собствени приходи имаме и от обучението на лекари от страната и чужбина за работа в нашия телекомуникационен ендоскопски център и с робота da Vinci S. Всеки месец при нас текат по 1-2 курса, а таксите от тях влизат в бюджета ни. От 10 до 12 май например бяхме домакини на Втория семинар по роботизирана хирургия в гинекологията и урологията и на Петия международен семинар по роботизирана хирургия за Югоизточна Европа.

► **Колко средства бяха инвестирани в ендоскопския център и в робота da Vinci S?**

- Инвестицията беше триетапна. Преди 4 години оборудвахме две високотехнологични операционни за телехирургия в онкоболницата. След това изградихме ендоскопския център, който е с две големи зали за наблюдение на операциите и с модерни операционни зали за провеждане на упражненията. Третият етап беше закупуването на робота. Общата инвестиция е близо 7 млн. лв.

Получи се обаче парадокс. Роботът da Vinci S е при нас от 2 години и е възможно най-съвременната технология. В целия регион - от Балканите до Прага, има само един такъв гинекологичен робот и той е нашият в Плевен. С него правим фантастични неща - безкръвна хирургия, болните ги изписваме само два дни след операцията, и т.н. Тази техника като всяка друга иска поддръжка и консумативи.

Две години осигурявахме финансиране за тях чрез спечелен проект за изследователска дейност. Сроктът на проекта обаче изтича след няколко седмици и високотехнологичната система, която според мен е най-добрата в Европа, трябва да спре работа, ако не се беше намесил премиерът Бойко Борисов.

Проблемът за момента беше отстранен, но трябва да се намери принципно решение за в бъдеще, за да не се налага отново да търсим помощ от премиера.

► **Нарояването на толкова много университети и колежи в малка страна като нашата не обезценява ли до някаква степен висшето ни образование и дипломите, които то издава?**

Визитка

Кой е проф. д-р Григор Горчев, д.м.н.

► Ректорът на плевенския Медицински университет проф. д-р Григор Горчев, д.м.н., е акушер-гинеколог, онколог. Роден е във Велико Търново на 15.05.1956 г. Завършил е медицина през 1982 г. в Плевен. Специализирал е в Страсбург, в центъра за борба с рака „Пол Строс“ - Париж, в италианския институт „Гюстав Руси“. През 2004 г. извърши първата у нас лапароскопска операция на жена с рак на маточната шийка.

► Носител е на наградата „Медик на годината 2004“ на вестник „Форум Медикус“. Награден с почетния знак първа степен от Българския лекарски съюз за принос в развитието на медицината. Избран за личност на 2005 г. от Американския биографичен институт и комисията за международни проучвания за изключителните му постижения и благороден пример пред своите съвременници и обществото.

- Въпросът е основателен. Преди две години започна процес на закриване на медицинските колежи. И това беше съвсем правилно, защото според съвременните европейски изисквания това колежанско образование трябва да се дава в медицински университети, за да се гарантира високо качество на обучението.

Наскоро прочетох в пресата, че в русенския Технически университет ще правят колеж по медицина. Това е все едно в плевенския Медицински университет да открием специалност „Технология на машиностроенето“ например. Явно България е страна на парадоксите. Според мен висшето образование трябва да бъде концентрирано в мощни университетски центрове. Пазарът го налага.

► **Вие сте специализирали в едни от най-известните клиники в САЩ и Европа. Какво от бизнес практиките на тези здравни за-**

СНИМКА АВТОРЪТ

ведения се опитвате да пренесете в България?

- При нас от 20 години само се говори за реформа в здравеопазването, а в крайна сметка все още нямаме реален модел на реформирана здравна система. Здравеопазването и образованието трябва да са държавни приоритети, а не тясно партийни. Всяка партия, когато дойде на власт, прави свои програми за здравеопазване и образование. След 4 години идва друга партия със собствена програма.

Вярното решение е партийно необвързани национални експерти да създадат дългосрочни национални програми за тези две сфери и те да се изпълняват независимо кой управлява.

► **Вашият коментар за промените, които предвижда проектозаконът за висшето образование?**

- Смятам, че това е много смел проект. Като замисъл е добър, но българинът сякаш все още не е дозрял за тези

промени. Опасенията ми са, че по начина, по който е създаден проектозаконът, много бързо ще девалвира българската наука.

Дават се прекалено много права на ректорите и на академичните общности на висшите училища. Трябва да има национални критерии за оценяване на научния труд, а не всяко учебно заведение да си създава свои критерии. Изглежда пресилено, но без такива национални критерии още утре можем да създадем в нашия университет 50 доценти например.

► **Виесте управителна частната АГ клиника „Св. Марина“. Как оценявате отношенията между държавата и бизнеса в здравната сфера?**

- Следя много внимателно статистиката по отношение качеството на лечебния процес и мога да кажа, че в частните болници то е на много по-високо ниво, отколкото в държавните. Частните здравни заве-

дения са постоянно във фокуса на общественото внимание. Ако работещите в тях допуснат грешка, тя винаги излиза наяве. Докато в държавната болница нещата по-лесно може да се потулят.

При съществуваща добра здравноосигурителна система не е нормално пациентите да загърбят държавните болници и да отиват в частните. А това се получава на практика у нас. Явно механизмът някъде се пука. Година и половина в „Св. Марина“ например нямаме договор със здравната каса и въпреки това записвахме пациенти за лечение с месеци напред.

Някои колеги смятат, че трябва да има регулация на пазара по отношение на болниците. Според мен болниците са толкова, колкото налага пазарът. Ако имаме мощно държавно здравеопазване, никой няма да си позволи лукса да прави частна болница, защото ще е губещ.

Ангел Атанасов

ОПТИМИЗЪМ ПОЛЪЖВА ОТ

У нас българските компании са с по-добър пазарен дял от чуждите

Ако можехме да направим парфюм с марката BG perfumery & cosmetics-2010, в него със сигурност щяха ясно да се отличават три аромата. Водещият, разбира се, щеше да бъде с нотки на деликатен оптимизъм, защото от септември 2009 г. резултатите от продажбите растат, а от началото на 2010 г. те вече невъзвратно се насочват нагоре. Но професионалният нос щеше да долови в този парфюм още и силни нюанси на задоволство от факта, че заради кризата българските парфюмни и козметични продукти си възвърнаха позициите на националния пазар, стеснявайки вноса. Е, винаги ще има и трети аромат, който спокойно можем да наречем „ами ако“. Впрочем съмненията са присъщи на бизнеса независимо от икономическия цикъл, в който се намира икономиката ни. Но пък това си е един здрав аромат, който винаги поставя предприемачите от този традиционен български отрасъл на здравата почва на възможностите.

Добри резултати

Статистиката показва, че козметичните и парфюмерийни

продукти са едни от малкото в България, чийто износ продължава да нараства и през третото тримесечие на 2009 г. За деветмесечието са изнесени 17.8 хил. тона на стойност 62.2 млн. EUR. В сравнение с деветмесечието на 2008 г. увеличението е с 11.9%, или с 1.9 хил. тона. Делът в износа на страната е 0.73% срещу 0.43% година по-рано.

И въпреки че още нямаме по-нови данни, тази тенденция, изглежда, се запазва и дори се засилва. Това поне твърдят фирмите, с които разговаряхме.

Шансът е в износа

Кризата даде и още един шанс на българските компании от отрасъла. Сега те заемат по-добър пазарен дял спрямо външните си конкуренти на нашия пазар. Възможностите на страната ни обаче са значително по-големи. Според специалисти България може да стане нетен износител на парфюмерия и козметика. Мечта? Ами нали всеки бизнес обикновено почва от мечтите? Още повече че точно кризата подтикна компаниите да търсят и да намират нови пазари и на

Изток. Които са платежоспособни. И претендиозни. Но след като си плащат - ще им угаждаме.

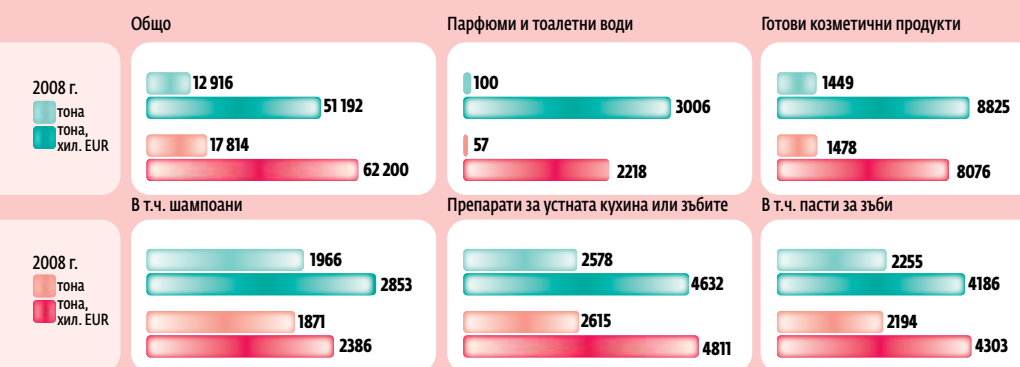
Кой е въвн от кризата

Ако парфюмерията и козметиката вече са с единия крак извън кризата, производството и продажбите на етерични масла и особено на розово масло е много свито. Само за миналата година производството на розово масло се е свило с около 1/3, а продажбите - с около 1/4. Като добавим и спада в цените - от 4900-5000 EUR/kg през 2008 г. на 4500 EUR/kg за 2009 г., излиза, че тук кризата е много по-сериозна. И шансът през 2010 г. да излезем от нея е нулев.

Напротив, очакваните цени за розово масло и розов конкрет са още по-ниски. От Асоциацията по етерични масла, парфюмерия и козметика обаче считат, че кризата ще мине и ще отmine, но стратегическите въпроси за българската роза остават: доколко са български розите, които отглеждаме, доколко прекаляваме с пестицидите, как съхраняваме розовия цвят, как спазваме технологията на производство. Като

	Стокообмен	Износ	Внос
2008 г.	156 569	51 192	105 377
2009 г.	154 837	62 200	92 637

Износ на парфюмерийни и козметични продукти

добавим и смесването на българското розово масло с по-некачествени чужди заместители, имаме за какво да се тревожим за българската роза, заключава Никола Узунова, изпълнителен

директор на Българската национална асоциация по етерични масла, парфюмерия и козметика.

Трудният баланс

По традиция, която вече

продължава над 100 години, балансът между суровини и преработка в този отрасъл е доста труден. Само допреди 20 години страната ни имаше много големи дестилерии, които

Формулата: Наши билки плюс далечни пазари

Компанията не си позволява „ценови поклони“ при продажбите

Кой казва, че добра козметика могат да правят само големите фирми? „Боди-Д“ ЕООД стартира дейността си през 1991 г., а от 1995 г. започва производство на козметика по собствени рецепти. Те са научни разработки на собственичката на фирмата н.с. инж. Свобода Добрева. Производството на козметичните продукти от 2002 г. е поето от собствения цех, построен близо до Пловдив, но заетите в него никога досега не са надхвърляли десет работници.

Елитна козметика

В последните години имаме четири златни медала от панаирите в Пловдив и това ни дава самочувствие, обяснява инж. Добрева. Две от елитните козметични разработки на фирма „Боди-Д“ ЕООД са на основата извлек от пирински мурсалски чай. Тази година кандидатстваме за златен медал с нов козметичен продукт за мазна и смесена кожа, който отново е на основата на мурсалския чай и е защитен в Патентното ведомство

► Научен сътрудник инж. Свобода Добрева, собственик на „Боди-Д“ ЕООД

като полезен модел.

Спасителна екзотика

Основният пазар за козметиката на „Боди-Д“ ЕООД е България. За нашата компания спадът в продажбите започна още през 2008 г. Той продължи и през миналата година, като губехме по около 10 на сто от продажбите, спомня си инж. Добрева. Но кризата е накарала собствениците да потърсят екзотични дестинации за своите продукти като Катар, Тайланд и Естония. Това съживи продажбите, катего-

рична е инж. Добрева. Нейната компания не си е позволила ценови „поклони“ към пазара дори по време на кризата. Ние много пестеливо правим разходи за реклама, а и семейният труд винаги е по-евтин, така че козметиката ни се продаваше достатъчно добре, без да свиваме цените, категорична е Добрева. „Боди-Д“ ЕООД продължава инвестициите в научни разработки. Вече се заглеждаме и в нова техника, защото краят на кризата за нас вече се вижда, казва в заключение собственичката на компанията.

Българската роза продава козметика в Испания

Жените вече търсят качествена, но не свръхскъпа козметика

Карла Ройо Вилиянова е храбра испанка, която е заложила дома си, за да осъществи своята мечта. Тя продава в над 400 магазина козметика от български рози. Нещо повече, нейната компания се казва Carla Bulgaria Roses Beauty. И държи на всеки един от осемте продукта на серията „Карла“ да бъде ясно изписано: „Произведено в България“ и „Съдържа българска роза дамасцена“. Испанската бизнес дама оценява като плюс старта на своята компания точно в разгара на кризата. При нас в Испания усетихме свиване на пазарите още през 2007 г. и това накара много жени в моята страна да потърсят качествена, но не свръхскъпа козметика, обяснява госпожа Вилиянова.

Позиция - среден ценови клас

Нейните продукти са позиционирани в средния ценови клас и цената им започва от 16 EUR, но не надхвърля 27 EUR. Фирма Carla Bulgaria Roses Beauty има също така и добър „електронен магазин“. От

► Карла Ройо Вилиянова, собственик на Carla Bulgaria Roses Beauty

него осемте продукта на серията Carla може да се купят за 202.6 EUR. Когато планирах бизнеса си, разчитах продуктите ми да се купуват предимно от жени на възраст между 25 и 45 години. Оказа се обаче, че испанските майки ползват хидратиращия ни гел за своите бебета, а почитващият лосион от розова вода попадна много

на тинейджърите, обясни собственичката на Carla Bulgaria Roses Beauty.

Продажби за 1 млн. EUR

От май 2008 до април 2010 г. продажбите на моята компания достигнаха 1 млн. EUR и този резултат е много добър за една млада компания като моята, счита Карла Вилиянова. Създадох специална пазарна ниша за своята марка Carla и вече се конкурирам успешно с известни козметични брандове, гордеа се с постижението си испанската бизнес дама. Тя е изпълнена с оптимизъм за бизнеса си и продължава да разработва в България нови продукти за козметичната си серия. На основата на роза дамасцена, разбира се. Моите клиенти в Испания ценят високо природните продукти, които не съдържат парабени и алкохол - това ги прави лоялни към марката, категорична е Карла Вилиянова. Около 80 процента от хората, които купят веднъж продуктите ни, съдържачи българска роза, после не признават други, усмихва се тя. Предполагам, че през 2012 г. ще успее да направи и първите си продажби извън Испания, прогнозира Вилиянова.

Михаил Ванчев

БЪЛГАРСКАТА КОЗМЕТИКА

Предчувстваме растеж и откриваме нови магазини в чужбина

Продажбите в България имат по-силен стабилизационен ефект

Аз наистина имах късмет, че кризата не се забави с една година, защото можех да допусна сериозни инвестиционни грешки, казва Ангел Попов, собственик и управител на „Рефан България“ ООД. Неговата компания е лидер в производството на парфюми и е с много добри позиции на пазара на козметични продукти от среден ценови клас, както и на сапуни и други продукти за лична хигиена също от средния ценови клас. Темповете на продажбите на „Рефан България“ ООД през периода 2004-2007 г. бяха толкова високи, че наистина ни трябваше отрязващото действие на кризата, за да осъзнаем грешките на растежа, коментира Попов.

Реакция на кризата

Разбира се, първата реакция на младия мениджър е била да се вгледа в разходите и да ги ореже така, че фирмата да остане стабилна. Кризата ни притискаше и ние притиска-

хме доставчиците за по-добри оферти, така че да споделим рисковете от свитите пазари. „Рефан България“ ООД обаче не се отказва от своята иновативна стратегия и подава разбираемия за пазара сигнал: „Ето нещо ново“. Годишното обновление на продукцията ни винаги е около 20% - темп, който запазваме и сега, с гордост отбелязва собственикът на компанията.

Като още по-важни обаче той отчита стъпките за откриването на нови пазари. Нашите продажби за страната и за външните пазари са 50:50, обясни той.

Следкризисно пробуждане

От началото на годината продажбите на парфюмерия и козметика с марката „Рефан“ в България изпреварват износа по темп на нарастване. През януари компанията започва с обезкуражаващите минус 7% спрямо 2009 г. През февруари достига точно продажбите от 2009 г. и от март започва пролетното следкризисно пробуждане, което през април вече е ная плюс с 20%, както за вътрешния,

▶ Ангел Попов, съсобственик и управител на „Рефан България“ ООД

СНИМКИ АВТОРЪТ

така и за външния пазар. Още не сме наясно дали става дума за общ икономически подем или резултатът е плод на нашите маркетингови усилия, споделя Ангел Попов. По негова преценка българският пазар влияе по-силно върху стабилизационната на компанията в кризисните моменти. Засиленото търсене на парфюмите

и козметиката на „Рефан България“ ООД в чужбина подсказва предчувствия за растеж и на международните пазари. Затова през последните месеци на 2009 и от началото на 2010 г. компанията открива 4 магазина в Испания, един в Египет, един във Франция и три в Турция.

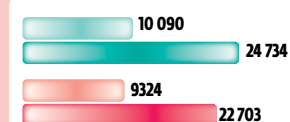
Михаил Ванчев

Салдо

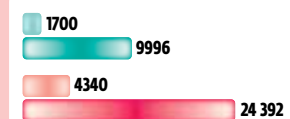
-54 185

-30 437

Препарати за поддържане на косата

Препарати за бръснене, дезодоранти

Графика: Вишър Ласков
Данните са предоставени на вестник „Пари“ от Българската национална асоциация по етерични масла, парфюмерия и козметика

нямаше как да просъществуват. После дойдоха малките частни дестилерии, но много бързо част от тях също стана излишна, защото сега пък суровините не достигат. Този баланс

е толкова деликатен, че много лесно се нарушава, и отгук идва голяма част от проблемите с цените и с качеството на българските етерични масла.

Михаил Ванчев

Блиц Атанас Георгиев С клиента заедно излизаме от кризата

▶ Господин Георгиев как кризата завари вашата компания?

- Като цяло смея да твърдя, че кризата ни завари в сравнително добро икономическо състояние. Финансовата 2009 в сравнение с 2008 г. „Роза Импекс Трейд“ приключи с минимален спад в продажбите за вътрешен пазар. При стокооборота за 2008 г. 3 549 000 лв. през 2009 г. понижението беше около 10%.

▶ Кои са предизвикателствата, с които се сблъсквате?

- Като водещ разпространител на боя за коса в България основното предизвикателство е запазване на позициите ни на пазара.

Като проблем се явяват междофирмената задлъжнялост, която се отразява върху събираемостта на вземанията ни от нашите клиенти.

▶ Кои са антикризисните мерки на „Роза Импекс“?

- Стартирахме оптимизация на разходите. За да запазим търговските си отношения с нашите дългогодишни клиенти и да им подадем ръка в тези икономически нестабилни времена, предприехме по гъвкава търговска политика (промоционални активности, удължаване на разсрочени плащания...). Друга мярка е разработването на нови козметични продукти, които отговарят на последните тенденции в този бранш.

▶ Атанас Георгиев, търговски директор на „Роза Импекс Трейд“ ЕООД

Бизнесът с Близкия изток става хит

Парфюмерийната и козметична индустрия на България се свързва от кризата. Деян Тодоров - управител и съсобственик на „СТС Холдинг Груп“ ООД - има точен поглед по въпроса не само защото неговата компания стартира невероятно силно през първите три месеца на 2010 г., с перспектива през следващите месеци да достигне предкризисното ниво, но и заради факта, че като заместник-председател на Българската национална асоциация по етерични масла, парфюмерия и козметика той е длъжен „да усеща пулса“ на тази традиционна българска индустрия.

Антикризисна рецепта

Петте най-големи козме-

▶ Деян Тодоров, управител и съсобственик на „СТС Холдинг груп“ ООД

тични фирми на страната ни понесоха загуби от кризата, но сега вече усилено изнасят продукция за нови пазари и това е най-важната

съставка на антикризисната рецепта, според Тодоров. За „СТС Холдинг Груп“ ООД пазарите на Близкия изток стават хит. „Преди 2007 г. ние не можехме да припарим там заради ограничителните мерки на арабските държави стоките да са произведени в региона, всички останали се облагаха с неразумно високи мита и се изискваха по няколко разрешителни и сертификации. Но глобализацията и политическите процеси принудиха или подтикнаха арабските администрации да свалят препятствията пред вноса на европейски стоки и съответно местните търговци не пропуснаха шанса да купуват сравнително по-евтини,

но качествени български козметични продукти“, казва Деян Тодоров.

Със свои марки

Неговите усилия да стъпи на близоизточните пазари дават резултат най-напред в Иран и ОАЕ, а после и в други страни от региона.

„Предпочитаме да налагаме свои марки на арабския пазар, вместо да създаваме частна марка за тях. И макар че това е по-трудната стратегия, арабските потребители вече си мият зъбите с пастите „Fresh Time“ и „MegaMint“, жените приемат добре боята за коса „Lady in Color“ и депилатори „F cream“, много добре се продава и мъжката козметична серия „Compass“.

Лавандулата - тайното етерично оръжие

Нашата компания разполага с 650 декара собствени лавандулови насаждения и със 105 декара собствени розови насаждения. Ние имаме спечелен проект по САПАРД за собствена дестилерия, но преценихме, че е по-добре да се кооперираме с наш бизнес партньор, така че да си споделим риска. За момента това се оказва печелившият вариант, категоричен е инж. Светлозар Недялков, главен технолог на „Салвина“ ООД. Шанс

за компанията е и фактът, че при лавандуловото масло криза няма.

Цената на този най-обемнен продукт от етеричномаслената индустрия на страната през последните 4-5 години нарасна от 27.5 EUR/kg до 63.5 EUR/kg през 2009 г. Но пък, ако се върнем още 5 години по-назад, цените паднаха от 43 EUR/kg на споменатите 27.5 EUR/kg, спомня си инж. Недялков. Промяната на цените със 100% на всеки 5 години

е стресиращ фактор както за нас - производителите, така и за потребителите от фармацевтичната, парфюмерийната и козметичната индустрия, категоричен е технологът на „Салвина“ ООД. Резултатът е, че бизнесмените, които се занимават с производство на лавандулово масло, се отказват от дългосрочно планиране и работят година за година. Може би до времето, когато пазарите няма да бъдат толкова турбулентни.

▶ Инж. Светлозар Недялков, главен технолог на „Салвина“ ООД

Цитат

” В „Нощта на музеите” се отворят широко вратите на тези храмове на музите, защото те са мястото, където обществото се среща със своите забравени културни ценности

► **Тодор Чобанов**, заместник-министър на културата

Участник

Експозиции, музика и танци в Двореца

Националната художествена галерия посрещаше своите посетители с мултимедийна презентация, представяща постоянните ѝ експозиции. Реализирахме тази идея, за да предложим на хората виртуална разходка из гале-

рията, каза нейният директор Слава Иванова. Презентацията е качена на дискове и може да се закупи от всеки, който се интересува от изкуство. Посетителите на Двореца можеха да видят и танци, сонети и откъси от Шекспир. Сериозен интерес от страна на дошлите в „Нощта на музеите” предизвика еротична фотоизложба на известния български фотограф Зафер Галибов.

На музей посред нощ

Девет национални музея в столицата и 39 регионални взеха участие в инициативата в съботната вечер

В събота вечер столичният център беше оживен не само от посетителите на нощни клубове. Преобладаваха желаещите да посетят някоя от културните институции в София. Дългата работна седмица завърши с ежегодната „Нощ на музеите”.

Идеята за организирането на събитието идва от френското посолство. Под негово ръководство събитието се осъществява за шеста поредна година. В тази нощ вратите на музеите остават отворени до полунощ и входът е свободен. С всяка изминала година интересът към „Нощта на музеите” става по-силен, казва ст. н. с. д-р Бистра Божкова в Националния археологически институт. Това провокира организаторите да удължат работната нощ.

Участници

Тази година участват най-много музеи и галерии, всяка със своя специална програма. За първа година в инициативата ще вземе участие Националният исторически музей. Различното при него е, че той отваря врати през деня, а не през нощта. Това е така, защото местоположението и други специфични негови характеристики не го позволяват.

По традиция събитието започва от Националния археологически музей. Съдействие при реализацията на отворените врати оказва и Столичната община. Тя ежегодно предоставя транспорт за културните паметници, които са на по-голямо разстояние.

Тази година освен националните музеи в столицата участие в инициативата взеха и 39 регионални музея.

При археологическите находки

„Нощта на музеите” продължава през целия следващ ден, казва д-р Божкова. По традиция най-засилен интерес към археологическия музей се отчита в деня след събитието. Тази година специално за „Нощта на музеите” той е подготвил изложба под наслов „Аз писах... българска кирилска епиграфика”. Музеят организира всеки месец по един ден на отворените врати. А цената на билетите за всички национални музеи е 10 лв., като има намаления за групи, пенсионери и ученици. Освен от тези приходи музеят се финансира от сключени договори за археологически разкопки по инфраструктурни проекти към Министерството на културата и министерството на образованието. Има сключени и международни договори, при които чуждите партньори поемат финансирането на разкопките.